

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 1120

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 21 noiembrie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
456.	— Ordin al președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar pentru reînnoirea delegării atribuției privind organizarea examenului de competență profesională	2
3.431.	— Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea detalierei pe județe și pentru municipiul București a numărului total de paturi, pe anul 2022, din unitățile sanitare publice și private pentru care casele de asigurări de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale spitalicești	3–4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 53 din 28 septembrie 2022 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	5–13
	Decizia nr. 58 din 3 octombrie 2022 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	14–22
REPUBLICĂRI		
	Hotărârea Guvernului nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile	23–32

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR
AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ
A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN

pentru reînnoirea delegării atribuției privind organizarea examenului de competență profesională

În temeiul prevederilor:

— art. 8—10, 43, 50—53, 73—75 și ale art. 77 alin. (2) și (3) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei;

— Normelor privind organizarea și desfășurarea examenului de competență profesională, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 135/2018, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinului președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 425/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea examenului de competență profesională, cu modificările ulterioare;

— Normelor privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020,

având în vedere Raportul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar privind evaluarea capacității operaționale a Camerei Auditorilor Financieri din România, precum și modul de îndeplinire a atribuției delegate, având nr. de înregistrare 445 din 4.11.2022,

președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu data de 3 decembrie 2022 se reînnoiește pentru o perioadă de 1 (un) an delegarea atribuției prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea examenului de competență profesională a auditorilor financieri, astfel cum a fost dispusă prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 425/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea examenului de competență profesională, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și pe site-ul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar, respectiv pe site-ul Camerei Auditorilor Financieri din România.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică
a Activității de Audit Statutar,
Georgiana-Oana Stănilă

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**privind aprobarea detalierei pe județe și pentru municipiul București a numărului total de paturi, pe anul 2022, din unitățile sanitare publice și private pentru care casele de asigurări de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale spitalicești**

Văzând:

— Referatul Direcției personal și structuri sanitare nr. AR 20.218/2022;

— Nota Direcției personal și structuri sanitare, Biroul structuri sanitare nr. AR 13.960 din 5.08.2022 privind aprobarea detalierei pe județe/municipiul București a numărului total de paturi pentru care casele de asigurări de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale cu spitalele în anul 2022,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 337/2020 privind aprobarea Planului național de paturi pentru perioada 2020—2022,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Detalierea pe județe și pentru municipiul București a numărului total de paturi, pe anul 2022, din unitățile sanitare publice și private pentru care casele de asigurări de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale spitalicești în regim de spitalizare continuă se menține la nivelul anului 2021 și este prevăzută în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Numărul de paturi prevăzut la alin. (1) se referă la numărul de paturi pentru care se asigură finanțarea din fonduri publice, fără a îngreuna posibilitatea funcționării structurilor spitalicești cu un număr mai mare de paturi, finanțate din alte surse.

Art. 2. — (1) În numărul de paturi pe județe și pentru municipiul București se includ paturile din unitățile sanitare publice cu paturi din rețeaua Ministerului Sănătății, din unitățile sanitare cu paturi aflate în subordinea ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie, inclusiv cele al căror management a fost transferat autorităților administrației publice locale, din subordinea Academiei Române și paturile din unitățile sanitare private, care oferă servicii medicale de spitalizare continuă.

(2) În numărul de paturi prevăzut la alin. (1) se includ și paturile din sanatorii și preventorii.

(3) În numărul de paturi prevăzut la alin. (1) nu se includ paturile aprobate pentru pacienții care se află în executarea unei măsuri educative ori de siguranță privative de libertate și nici paturile din penitenciarele-spital care se contractează de casele

de asigurări de sănătate, separat, fără a face parte din Planul național de paturi.

Art. 3. — Structurile implicate din cadrul Ministerului Sănătății, direcțiile de sănătate publică, casele de asigurări de sănătate județene, respectiv a municipiului București, Casa Asigurarilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, precum și unitățile sanitare cu paturi publice și private vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — (1) În județele și în municipiul București, în care funcționează unități sanitare cu paturi aflate în subordinea ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie și în subordinea Academiei Române, casele de asigurări de sănătate județene și a municipiului București împreună cu Casa Asigurarilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești vor stabili numărul de paturi pentru care se asigură finanțarea din fonduri publice, cu încadrarea în numărul de paturi aprobat la nivelul județelor și pentru municipiul București.

(2) Județele și municipiul București în care funcționează unități sanitare cu paturi aflate în subordinea altor ministere și instituții cu rețea sanitară proprie și în subordinea Academiei Române sunt prevăzute în anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Alexandru Rafila

București, 14 noiembrie 2022.

Nr. 3.431.

DETALIEREA PE JUDEȚE ȘI PENTRU MUNICIPIUL BUCUREȘTI
a numărului total de paturi, pe anul 2022, din unitățile sanitare publice și private pentru care casele de asigurări
de sănătate pot încheia contracte de furnizare de servicii medicale spitalicești în regim de spitalizare continuă

Nr. crt.	Județul	Planul național de paturi 2022
1	Alba	1.802
2	Arad	2.189
3	Argeș	2.812
4	Bacău	3.176
5	Bihor	3.525
6	Bistrița-Năsăud	1.282
7	Botoșani	2.060
8	Brașov	3.438
9	Brăila	1.787
10	Buzău	1.863
11	Caraș-Severin	1.471
12	Călărași	953
13	Cluj	6.237
14	Constanța	4.418
15	Covasna	1.453
16	Dâmbovița	2.025
17	Dolj	4.372
18	Galați	2.825
19	Giurgiu	683
20	Gorj	1.888
21	Harghita	1.724

Nr. crt.	Județul	Planul național de paturi 2022
22	Hunedoara	2.872
23	Ialomița	775
24	Iași	6.859
25	Ifov	654
26	Maramureș	2.516
27	Mehedinți	1.296
28	Mureș	3.906
29	Neamț	2.371
30	Olt	1.840
31	Prahova	3.646
32	Satu Mare	1.605
33	Sălaj	1.055
34	Sibiu	2.527
35	Suceava	2.880
36	Teleorman	1.591
37	Timiș	4.953
38	Tulcea	790
39	Vaslui	1.928
40	Vâlcea	1.946
41	Vrancea	1.255
42	București	20.331
	Total	119.579

JUDEȚE ȘI MUNICIPIUL BUCUREȘTI
în care funcționează unități sanitare cu paturi aflate în subordinea ministerelor și instituțiilor
cu rețea sanitară proprie, precum și în subordinea Academiei Române

Nr. crt.	Județul
1	Argeș
2	Bacău
3	Bihor
4	Brașov
5	Cluj
6	Constanța
7	Dolj
8	Galați
9	Hunedoara

Nr. crt.	Județul
10	Iași
11	Mehedinți
12	Neamț
13	Prahova
14	Sibiu
15	Timiș
16	Vrancea
17	București

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 53

din 28 septembrie 2022

Dosar nr. 1.242/1/2022

Completul compus din:

Daniel Grădinaru

— președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Adina Claudia Cioflan

— judecător la Secția penală

Leontina Șerban

— judecător la Secția penală

Ioana Alina Ilie

— judecător la Secția penală

Rodica Cosma

— judecător la Secția penală

Valentin Gheorghe Chitidean

— judecător la Secția penală

Laura Mihaela Soane

— judecător la Secția penală

Adriana Ispas

— judecător la Secția penală

Francisca Maria Vasile

— judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de către Curtea de Apel București — Secția I penală, în Dosarul nr. 29.758/3/2021 (1.148/2022), prin care s-a solicitat, în baza art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției) sau doar elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției)”.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) raportat la art. 473 alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel Grădinaru.

La ședința de judecată participă domnul Florin Nicușor Mihalache, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că s-a depus, la dosar, raportul întocmit de către judecătorul-raportor, comunicat părților potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Totodată, a învederat că, drept urmare a solicitărilor formulate în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-au depus, la dosar, puncte de vedere asupra problemei de drept supuse dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru a acordat cuvântul în dezbateri.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunea de drept supusă dezlegării, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură penală, a susținut că în cauză sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

Astfel, doamna procuror a precizat că din analiza încheierii rezultă că instanța care a formulat sesizarea este una dintre instanțele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv Curtea de Apel București — Secția I penală, iar cauza se află în ultimul grad de jurisdicție, situație în raport cu care prima condiție de admisibilitate, referitoare la titularul sesizării, este îndeplinită.

De asemenea, a precizat că este îndeplinită și condiția prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală, apreciind că de lămurirea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

Totodată, a precizat că problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nu face obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare.

Deși prin Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 6 decembrie 2013, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că „Folosirea la bancomat a unui card bancar autentic, fără acordul titularului său, în scopul efectuării unor retrageri de numerar, constituie infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002, în concurs ideal cu infracțiunea de acces, fără drept, la un sistem informatic comisă în scopul obținerii de date informatice prin încălcarea măsurilor de securitate, prevăzută de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003”, reprezentantul Ministerului Public a apreciat că nu există suficiente elemente pentru a se considera că există identitate de obiect.

În susținerea acestui punct de vedere, reprezentantul Ministerului Public a învederat că sesizarea ce a format obiectul deciziei anterior menționate a avut în vedere o altă situație de fapt față de cea care a determinat formularea prezentei sesizări.

Astfel, sesizarea soluționată prin decizia anterior menționată a avut în vedere folosirea unui card bancar, fără acordul titularului, pentru retragerea de numerar de la un bancomat, în timp ce prezenta sesizare are în vedere folosirea unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse.

Deși în ambele cazuri este vorba de accesarea unui sistem informatic și prelucrarea datelor, între cele două sisteme există diferențe fundamentale. Folosirea cardului la un bancomat permite utilizatorului o interacțiune directă și un control al sistemului informatic al băncii, însă această accesare se poate realiza doar prin introducerea codului PIN. De asemenea, folosirea cardului bancar la un bancomat, pe lângă retragerile de numerar, permite utilizatorului efectuarea și a altor operațiuni financiare.

Or, în cazul folosirii unui card bancar, în modalitatea *contactless*, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, în limita unei sume stabilite, nu este necesară introducerea codului PIN.

În raport cu aceste considerente, reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate ale sesizării formulate de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 29.758/3/2021(1.148/2022).

Constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat debaterile închise, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut dosarul în pronunțare asupra problemei de drept supuse dezlegării.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE — COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNEI CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ,

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 27 mai 2022, pronunțată în Dosarul nr. 29.758/3/2021, având ca obiect apelul formulat de inculpatul D.C.A. împotriva Sentinței penale nr. 307 din data de 30 martie 2022 a Tribunalului București, Curtea de Apel București — Secția I penală, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției) sau doar elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției)”.

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Sentința penală nr. 307 din data de 30 martie 2022, Tribunalul București a dispus următoarele:

1. În baza art. 228 alin. (1)—art. 229 alin. (2) lit. b) din Codul penal cu aplicarea art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală și art. 41 alin. (1) și art. 43 alin. (5) din Codul penal, a condamnat pe inculpatul D.C.A. la pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat (faptă săvârșită în data de 16 septembrie 2021, în jurul orei 17.43).

2. În baza art. 360 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1), art. 41 alin. (1) și art. 43 alin. (5) din Codul penal (2 acte materiale săvârșite în data de 16 septembrie 2021, în intervalul orar 18.15—18.30) și art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, a condamnat pe inculpatul D.C.A. la pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, pentru săvârșirea

infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic în formă continuată.

3. În baza art. 32 alin. (1) prin raportare la art. 250 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1), art. 41 alin. (1) și art. 43 alin. (5) din Codul penal (2 acte materiale săvârșite în data de 16 septembrie 2021, în intervalul orar 18.15—18.30) și art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, a condamnat pe inculpatul D.C.A. la pedeapsa de 2 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de tentativă la efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos în formă continuată.

În temeiul art. 38 alin. (2) și art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, a contopit pedepsele aplicate inculpatului, urmând ca pe lângă pedeapsa cea mai mare de 2 ani și 6 luni închisoare să se adauge o treime din celelalte pedepse aplicate, respectiv 1 an și 2 luni — o treime din 3 ani și 6 luni, inculpatul urmând să execute pedeapsa rezultantă de 3 ani și 8 luni închisoare, în regim de detenție.

În temeiul art. 67 alin. (2) din Codul penal, a aplicat inculpatului pe lângă fiecare pedeapsă aplicată în cauză pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d) din Codul penal (dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice și dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, dreptul de a alege), pe o perioadă de 3 ani, în condițiile art. 68 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

În temeiul art. 65 alin. (1) din Codul penal, a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d) din Codul penal, pe durata prevăzută de art. 65 alin. (3) din Codul penal.

În baza art. 45 alin. (3) lit. a) din Codul penal a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d) din Codul penal, respectiv dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice; dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat; dreptul de a alege pe o perioadă de 3 ani, după executarea pedepsei închisorii.

În baza art. 45 alin. (5) cu referire la art. 45 alin. (3) din Codul penal a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) b) și d) din Codul penal de la rămânerea definitivă a sentinței până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei principale.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut următoarea situație de fapt:

La data de 16 septembrie 2021, în jurul orei 17.43, profitând de faptul că poarta de acces în curte și ușa de acces în imobil erau neasigurate, inculpatul D.C.A. a pătruns, fără drept, în curtea imobilului situat în municipiul București, str. Fabrica de Chibrituri nr. xx, sectorul 5, după care a intrat, fără drept, în locuința persoanei vătămate O.I., ocazie cu care (în jurul orei 17.48) a sustras un rucsac de culoare albastră marca „NIKE” în interiorul căruia se aflau un portofel de culoare neagră [ce conținea un permis de conducere emis pe numele O.I., un card de sănătate emis pe numele O.I., cardul bancar nr. XYZ, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., având drept titular pe O.I., un certificat de înmatriculare al autovehiculului marca DACIA LOGAN, cu numărul de înmatriculare B—00—XZY], 3 (trei) caiete studențești, un set sigilat de 3 (trei) pixuri marca „BIC”, un set desigilat de 8 (opt) pixuri marca „BIC”, precum și 2 (două) aparate de măsurat glicemia (un aparat marca ACCU CHECK și un aparat marca ONE TOUCH), cauzând astfel în patrimoniul persoanei vătămate O.I. un prejudiciu material.

După sustragerea bunurilor din locuința persoanei vătămate O.I., inculpatul D.C.A. s-a deplasat la magazinul MEGA IMAGE Shop & Go, situat în municipiul București, Șos. Viilor nr. 96,

bloc CFR, parter, ap. 1 A+3, sectorul 5, unde, la ora 18.13.38, la ora 18.13.44, la ora 18.14.20 și la ora 18.14.30, prin folosirea cardului bancar sustras, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al magazinului arătat anterior, a încercat, în mod repetat și fraudulos, să efectueze o plată în valoare de 69 lei (în acest sens sunt: procesul-verbal de vizionare a imaginilor video întocmit de către organele de cercetare penală în data de 5.10.2021 — filele 115—116; copia bonului fiscal înaintată de societatea MEGA IMAGE — S.R.L. — fila 113; listingul operațiunilor financiare comunicat de societatea CREDIT EUROPE BANK ROMANIA — S.A. — fila 104; planșa fotografică nr. 4.101.475/17.09.2021 — filele 81—83).

Ulterior, inculpatul D.C.A. s-a deplasat la stația de alimentare cu combustibil OMV, situată în municipiul București, Șos. Olteniței nr. 2, sectorul 5, ocazie cu care, la ora 18.27.52 și la ora 18.29.04, prin folosirea cardului bancar sustras, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al stației, a încercat, în mod repetat și fraudulos, să efectueze o plată în valoare de 74,19 lei (în acest sens sunt: procesul-verbal de vizionare a imaginilor video întocmit de către organele de cercetare penală în data de 17.09.2021 — filele 99—100 dup; chitanțele de refuz al plății eliberate de terminalul P.O.S. — filele 117—118 dup; listingul operațiunilor financiare comunicat de societatea CREDIT EUROPE BANK ROMANIA — S.A. — fila 104 dup; planșa fotografică nr. 4.101.475/17.09.2021 — filele 81—83 dup).

Cu privire la încadrarea juridică dată faptelor, prima instanță a reținut:

1. Fapta inculpatului D.C.A., constând în aceea că în data de 16 septembrie 2021, în jurul orei 17.43, profitând de faptul că poarta de acces în curte și ușa de acces în imobil erau neasigurate, a pătruns, fără drept, în curtea imobilului situat în municipiul București, str. Fabrica de Chibrituri nr. xx, sectorul 5, după care a intrat, fără drept, în locuința persoanei vătămate O.I., ocazie cu care (în jurul orei 17.48) a sustras un rucsac de culoare albastră marca „NIKE” în interiorul căruia se afla un portofel de culoare neagră, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de furt calificat, prevăzută de art. 228 alin. (1)—art. 229 alin. (2) lit. b) din Codul penal cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal.

2. Faptele inculpatului D.C.A., constând în aceea că în realizarea aceleiași rezoluții infracționale:

2.1. în data de 16 septembrie 2021, la ora 18.13.38, la ora 18.13.44, la ora 18.14.20 și la ora 18.14.30, în timp ce se afla în magazinul Mega Image Shop & Go, situat în municipiul București, Șos. Viilor nr. 96, sectorul 5, în lipsa consimțământului titularului O.I., prin folosirea cardului bancar nr. XYZ, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al magazinului arătat anterior, inculpatul a accesat, fără drept și în mod repetat, sistemul informatic al societății CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A. în vederea efectuării în mod fraudulos a aceleiași plăți în valoare de 69 lei;

2.2. în data de 16 septembrie 2021, la ora 18.27.52 și la ora 18.29.04, în timp ce se afla în incinta stației de alimentare cu combustibil OMV, situată în municipiul București, Șos. Olteniței nr. 2, sectorul 4, în lipsa consimțământului titularului O.I., prin folosirea cardului bancar nr. XYZ, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al stației de alimentare arătate anterior, inculpatul a accesat, fără drept și în mod repetat, sistemul informatic al societății CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A. în vederea efectuării în mod fraudulos a aceleiași plăți în valoare de 74,19 lei,

întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) și art. 41 alin. (1) din Codul penal (2 acte materiale).

3. Faptele inculpatului D.C.A., constând în aceea că în realizarea aceleiași rezoluții infracționale:

3.1. în data de 16 septembrie 2021, la ora 18.13.38, la ora 18.13.44, la ora 18.14.20 și la ora 18.14.30, în timp ce se afla în magazinul Mega Image Shop & Go, situat în municipiul București, Șos. Viilor nr. 96, sectorul 5, în lipsa consimțământului titularului O.I., prin folosirea cardului bancar nr. XYZ, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al magazinului arătat anterior, inculpatul D.C.A. a încercat, în mod repetat, să efectueze, în mod fraudulos, o plată în valoare de 69 lei;

3.2. în data de 16 septembrie 2021, la ora 18.27.52 și la ora 18.29.04, în timp ce se afla în incinta stației de alimentare cu combustibil OMV, situată în municipiul București, Șos. Olteniței nr. 2, sectorul 4, în lipsa consimțământului titularului O.I., prin folosirea cardului bancar nr. XYZ, emis de societatea CREDIT EUROPE BANK (ROMANIA) — S.A., la terminalul P.O.S. al stației de alimentare arătate anterior, inculpatul a încercat, în mod repetat, să efectueze, în mod fraudulos, o plată în valoare de 74,19 lei,

întrunesc elementele constitutive ale tentativei la infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 32 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 250 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) și art. 41 alin. (1) din Codul penal (2 acte materiale).

Împotriva Sentinței penale nr. 307 din data de 30 martie 2022 a Tribunalului București a formulat apel inculpatul D.C.A.

La termenul din data de 13 mai 2022, Curtea de Apel București — Secția I penală a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cu privire la următoarea problemă juridică:

„Folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției) sau doar elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției)”.

Prin Încheierea de ședință din 27 mai 2022, Curtea de Apel București — Secția I penală a dispus, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea acestei chestiuni de drept.

III. Opinia completului care a dispus sesizarea și punctele de vedere exprimate de procuror și de inculpatul D.C.A.

III.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție

Completul de judecată care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv Secția I penală a Curții de Apel București este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, Înalta Curte de Casație și

Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii asupra chestiunii de drept, iar chestiunea de drept supusă dezbaterii este hotărâtoare asupra soluției pe fond a cauzei cu privire la latura penală.

Astfel, Curtea de Apel București — Secția I penală este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 408 din Codul de procedură penală, cu judecarea apelului declarat de inculpatul D.C.A. împotriva Sentinței penale nr. 307 din data de 30 martie 2022 pronunțate de Tribunalul București în Dosarul nr. 29.758/3/2021.

Chestiunea de drept pusă în discuție de către instanță are un caracter de noutate, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra acesteia printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

III.2. Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

Completul de judecată care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile nu a exprimat un punct de vedere, limitându-se la a indica orientările cristalizate în jurisprudență.

III.3. Punctele de vedere cu privire la dezlegarea chestiunii de drept exprimate în cauză de reprezentantul Ministerului Public și de inculpat

Reprezentantul Ministerului Public și apelantul inculpat au apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, însă nu au exprimat un punct de vedere cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

IV. Examenul jurisprudenței în materie

IV.1. Jurisprudența națională relevantă

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor de judecată asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

În urma consultării materialelor transmise de către instanțele de judecată s-a constatat că punctele de vedere nu sunt unitare, fiind identificate două orientări:

Într-o primă orientare, majoritară, se consideră că folosirea unui card bancar, fără drept, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, în concurs ideal, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției).

În acest sens au fost exprimate puncte de vedere de către curțile de apel București, Brașov, Galați, Iași, Oradea, Pitești și Timișoara, tribunalele Arad, București și judecătoriile arondate acestuia, Ialomița și judecătoriile arondate acestuia, Iași, Ilfov, Satu Mare, Sălaj, Timiș și Vaslui și judecătoriile Bistrița, Caransebeș, Călărași, Iași, Liești, Moldova Nouă, Pașcani, Răducăneni, Satu Mare și Timișoara.

În argumentarea opiniei exprimate, instanțele au precizat că, în situația expusă, prin aceeași conduită ilicită se aduce atingere unor valori sociale diferite, fiind întrunite elementele constitutive ale unor infracțiuni distincte.

S-a menționat că, în acest context, se mențin argumentele arătate în Decizia nr. 15/2013 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, în sensul că „în cazul în care cardul este folosit pentru retrageri de numerar, având în vedere că accesul la sistemul informatic inițiat prin folosirea codului PIN se epuizează prin retragerea de numerar, ia naștere un concurs ideal cu

infracțiunea prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002. Astfel, dacă ulterior accesului fără drept la un sistem informatic, în scopul obținerii de date informatice, prin încălcarea măsurilor de securitate, se vor efectua și operațiuni financiare (retrageri de sume, plăți, transferuri etc.), infracțiunea de acces neautorizat va veni în concurs cu infracțiunea prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 356/2002, constând în efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, infracțiuni aflate în concurs ideal. Făptuitorul transmite prin intermediul componentelor sistemului (tastatură) solicitări către unitatea centrală de prelucrare a sistemului, care îi vor permite posesorului nelegitim al cardului accesul către date informatice din sistemul bancar. Prin aceasta, datele informatice stocate au devenit vulnerabile, integritatea lor fiind amenințată”.

S-a precizat că, în cazul plăților efectuate la POS, în modalitatea contactless, prin apropierea cardului de dispozitivul POS se asigură accesul utilizatorului cardului la sistemul informatic/datele informatice ale băncii emitente unde sunt stocate date electronice cu privire la contul bancar al titularului cardului.

Conform Directivei 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 privind atacurile împotriva sistemelor informatice și de înlocuire a Deciziei-cadru 2005/222/JAI a Consiliului, prin sintagma „fără a avea dreptul” se înțelege accesarea, afectarea integrității sau interceptarea fără autorizare din partea proprietarului sau a unui alt titular de drepturi, a sistemului sau a unei părți a acestuia sau care nu este permis în temeiul legislației naționale.

În cea de-a doua orientare, minoritară, se consideră că folosirea unui card bancar, fără drept, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește doar elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției).

În acest sens au fost exprimate puncte de vedere de către Curtea de Apel Suceava și instanțele arondate acesteia, tribunalele Argeș, Bistrița-Năsăud, Brăila, Caraș-Severin, Covasna, Giurgiu și Teleorman și judecătoriile Alexandria, Năsăud, Reșița, Rupea, Sfântu Gheorghe, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea.

În argumentarea opiniei minoritare, instanțele au precizat că dispozițiile art. 360 alin. (1) din Codul penal definesc infracțiunea de acces ilegal la un sistem informatic ca fiind fapta de acces, fără drept, la un sistem informatic. Potrivit art. 181 alin. (1) din Codul penal, prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

Având în vedere noțiunea de acces care caracterizează elementul material al infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic și care exprimă, conform Dicționarului explicativ al limbii române, o activitate de pătrundere, s-a apreciat că prin folosirea unui card bancar, în modalitatea contactless, nu se realizează activitatea de pătrundere a dispozitivelor sau a ansamblelor de dispozitive ce formează sistemul informatic, de natură să aducă atingere valorilor sociale ocrotite prin incriminarea faptei prevăzute de art. 360 din Codul penal, respectiv punerea în pericol a datelor informatice stocate. S-a considerat că prin utilizarea cardului bancar se realizează o acțiune de folosire a sistemului informatic aparținând operatorului financiar, acțiune ce are limite mai restrânse decât cele aferente noțiunii de acces din perspectiva analizată.

De asemenea, în susținerea acestei orientări, unele instanțe au arătat că în cazul în care terminalul POS este operat de către

o persoană fizică, aceasta își dă acordul ca deținătorul fraudulos al instrumentului de plată să interacționeze cu sistemul informatic reprezentat de POS, tranzacția urmând a fi autorizată. Astfel, acordul funcționarului produce efecte, chiar dacă a fost obținut printr-o inducere în eroare, nefiind îndeplinit elementul constitutiv al infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic.

Curțile de apel Alba Iulia, Bacău, Cluj, Craiova, Ploiești și Târgu Mureș au comunicat că nu a fost identificată practică judiciară care să prezinte relevanță pentru problema de drept supusă dezlegării, fără a exprima un punct de vedere, iar Curtea de Apel Constanța a transmis doar practică judiciară.

IV.2. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

IV.2.1. Din perspectiva hotărârilor obligatorii, menite să asigure dezlegarea unor chestiuni de drept, a fost identificată o hotărâre care prezintă semnificație sub aspectul chestiunii ce formează obiectul întrebării prealabile, respectiv Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 6 decembrie 2013, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a statuat că „Folosirea la bancomat a unui card bancar autentic, fără acordul titularului său, în scopul efectuării unor retrageri de numerar, constituie infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002, în concurs ideal cu infracțiunea de acces, fără drept, la un sistem informatic comisă în scopul obținerii de date informatice prin încălcarea măsurilor de securitate, prevăzută de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003.”

IV.2.2. În ceea ce privește deciziile de speță, în urma examenului de jurisprudență efectuat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate hotărâri care să prezinte relevanță pentru problema de drept analizată.

IV.3. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Constituționale a României, a fost identificată Decizia nr. 353 din data de 22 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 26 iulie 2018, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (1) și art. 360 din Codul penal.

Prin această decizie, Curtea Constituțională a statuat că incriminarea reglementată de art. 250 alin. (1) din Codul penal protejează relațiile sociale patrimoniale a căror bună desfășurare depinde de utilizarea legitimă a instrumentelor de plată electronice, definite în art. 180 din Codul penal. Incriminarea reglementată de art. 360 din Codul penal protejează relațiile sociale a căror bună desfășurare depinde de respectarea securității și integrității sistemelor informatice, precum și a securității, integrității și confidențialității datelor informatice, definite în art. 181 din Codul penal, iar elementul material al infracțiunii îl constituie, în principiu, acea operațiune de acces, fără drept, prin care se realizează o interacțiune funcțională cu sistemul informatic. Formele agravate ale infracțiunii au în vedere, pe de o parte, scopul accesului ilegal la sistemul informatic, respectiv obținerea de date informatice [art. 360 alin. (2) din Codul penal], precum și încălcarea măsurilor de securitate [art. 360 alin. (3) din Codul penal].

IV.4. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului nu au fost identificate hotărâri care să prezinte relevanță pentru problema de drept analizată.

V. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării

Prin punctul de vedere transmis, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că sesizarea formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate, respectiv solicitarea aparține unei *curți de apel* investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apelul declarat de inculpat), de chestiunea de drept depinde soluționarea cauzei, deoarece vizează întrunirea elementelor de tipicitate ale uneia dintre infracțiunile care constituie obiectul acuzației penale, iar problema de drept nu a fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra acesteia printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Cu privire la fondul sesizării, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că folosirea fără drept de către o persoană a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS pentru efectuare de plăți, când tranzacția se face fără PIN, întrunește elementele de tipicitate doar ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției).

În esență, s-a susținut că accesul la un sistem informatic presupune o interacțiune logică cu acesta, care îi conferă agentului posibilitatea de a beneficia de resursele ori/și funcțiile sistemului informatic, însă, ca urmare a interacțiunii unui card bancar utilizat fără drept în modalitatea contactless cu terminalul POS, s-ar produce doar un simplu canal de comunicare cu sistemul informatic, iar utilizatorul nu dobândește un control asupra funcțiilor și datelor sistemului informatic al băncii la care este deschis contul bancar debitat.

VI. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

Universitatea de Vest din Timișoara — Facultatea de Drept — Centrul de Cercetări în Științe Penale a opinat în sensul că sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală nu este admisibilă, apreciind că problema de drept a fost soluționată prin Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 6 decembrie 2013, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că „Folosirea la bancomat a unui card bancar autentic, fără acordul titularului său, în scopul efectuării unor retrageri de numerar, constituie infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002, în concurs ideal cu infracțiunea de acces, fără drept, la un sistem informatic, comisă în scopul obținerii de date informatice prin încălcarea măsurilor de securitate, prevăzută de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003”.

Pe fondul chestiunii de drept supuse dezlegării a opinat în sensul că folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal, în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției.

În susținerea acestei opinii s-a arătat că infracțiunea prevăzută de art. 250 din Codul penal are ca obiect juridic principal relațiile sociale referitoare la patrimoniul persoanei titulare a instrumentului de plată fără numerar (în cazul speței — cardul bancar), iar ca obiect juridic secundar relațiile sociale privind încrederea publică în instrumentele de plată electronică. Interesul juridic protejat este și acela al proprietarului instrumentului de plată electronică (emitentul, instituția financiară etc.), dar și al deținătorului ori utilizatorului de drept al respectivului mijloc electronic, identificat prin intermediul datelor informatice de identificare stocate sau vehiculate în sistemul informatic al emitentului.

Aceeași infracțiune are ca obiect material instrumentul de plată fără numerar/instrumentul de plată electronică, astfel cum este definit de art. 180 din Codul penal și art. 1 pct. 11 și 12 din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, respectiv ca un instrument care permite titularului său să efectueze următoarele tipuri de operațiuni:

— transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare;

— retrageri de numerar, precum și încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică (categorie în care includem cardurile bancare de credit sau debit).

În același timp, infracțiunea prevăzută de art. 360 din Codul penal are ca obiect juridic relațiile sociale referitoare la sistemele informatice și utilizarea acestora, relațiile sociale prin care se creează un cadru sigur și inviolabil al spațiului informatic, precum și relațiile sociale privitoare la siguranța datelor informatice.

Interesul juridic protejat este acela al proprietarului, deținătorului sau utilizatorului de drept (legal) al sistemului informatic, dar și al proprietarului, deținătorului ori utilizatorului de drept al datelor informatice, stocate sau vehiculate în respectivul sistem informatic.

Obiectul material al infracțiunii de acces ilegal la un sistem informatic constă în entitățile materiale care compun sistemele informatice (elemente hardware — calculatoare, rețele de calculatoare, telefoane inteligente, tablete, echipamente periferice etc. — și software — BIOS, sisteme de operare, programe, aplicații, baze de date etc.) și în datele informatice spre care se îndreaptă atenția făptuitorului.

Legiuitorul a inclus fiecare dintre cele două infracțiuni în două titluri diferite — art. 250 în titlul II al părții speciale a Codului penal — Infracțiuni contra patrimoniului, cap. IV — Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice și, respectiv, art. 360 în titlul VII — Infracțiuni contra siguranței publice, cap. VI — Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice. Deci, scopul interzicerii acestor două fapte este diferit, iar între ele poate fi stabilită o legătură mijloc-scop, infracțiunea de acces ilegal la un sistem informatic putând fi mijlocul prin care se comite infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos.

Utilizarea unui card în modalitatea contactless la ATM/POS presupune o accesare ilegală a unui sistem informatic și, dacă s-a realizat retragerea de numerar sau realizarea de plăți, se va reține și infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos în formă consumată, în concurs ideal. Dacă retragerea de numerar/plata nu s-a putut efectua din cauza refuzului băncii, blocării cardului în ATM sau altor cauze, se va reține în concurs doar o tentativă la art. 250 alin. (1) din Codul penal.

Universitatea Titu Maiorescu — Facultatea de Drept a opinat în sensul că folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două

infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției).

În susținerea acestei opinii s-a arătat că infracțiunea prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal prezintă mai multe variante alternative prin care poate fi comisă, acestea fiind retragerea de numerar, încărcarea sau descărcarea unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, valoare monetară sau monedă virtuală, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată fără numerar sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia.

Infracțiunea prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal constă în accesul, fără drept, la un sistem informatic.

Sistemul informatic este definit de legislația penală ca fiind orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

Cardul bancar este definit ca „un instrument de plată electronică, respectiv un suport de informație standardizat, securizat și individualizat, care permite deținătorului său să utilizeze disponibilitățile bănești proprii dintr-un cont deschis pe numele său la emitentul cardului ori să utilizeze o linie de credit, în limita unui plafon stabilit în prealabil, deschisă de emitent în favoarea deținătorului cardului”.

Terminalul POS, denumirea prescurtată conform uzanțelor internaționale a expresiei „terminalul pentru transferul electronic de fonduri la punctul de vânzare (Electronic Funds Transfer at Point of Sale)”, este un „dispozitiv ce permite, prin mijloace electronice, preluarea, prelucrarea, stocarea și transmiterea de informații privind plata cu card și/sau cu un instrument de plată de tip monedă electronică, efectuată la punctele de vânzare, de obicei cu amănuntul, ale comerciantului acceptant. Din punctul de vedere al accesului la datele administrate de o unitate centrală, prin utilizarea combinată a tehnicilor de transmisie și prelucrare a datelor, un terminal poate opera în timp real (online) sau cu decalaj în timp (offline)”.

De asemenea, operațiunea de autorizare a plății cu card este definită ca operațiunea care constă într-un ansamblu de metode și proceduri, prevăzute prin contract, prin care comerciantul acceptant/terminalul transmite emitentului sau procesorului informațiile referitoare la un card și solicită acestuia transmiterea unui răspuns privind confirmarea validității cardului și acceptarea efectuării tranzacției.

Ca atare, efectuarea unei plăți la un terminal POS (indiferent de metoda de plată aleasă) presupune o serie de operațiuni care implică mai multe sisteme informatice prin care sunt prelucrate o serie de date informatice referitoare la un card bancar în vederea confirmării validității cardului bancar și acceptării efectuării tranzacției.

Din analiza elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 360 alin. (1) din Codul penal rezultă că pentru reținerea acestei infracțiuni este necesar să fie accesat un sistem informatic, fără drept, fără a fi impuse anumite cerințe specifice de securitate, cum ar fi introducerea unui cod PIN.

Plata prin intermediul unui terminal POS presupune o serie de operațiuni informatice care implică mai multe sisteme informatice prin intermediul cărora sunt prelucrate, preluate, stocate și transmise informații privind valabilitatea unui card bancar și acceptarea unei plăți.

Prin urmare, se poate reține cu certitudine că efectuarea unei plăți contactless presupune accesul la un sistem informatic,

indiferent dacă se solicită sau nu introducerea unui cod PIN, singura persoană autorizată să aibă acces la respectivul sistem informatic fiind deținătorul cardului bancar.

Universitatea Babeș-Bolyai — Facultatea de Drept a opinat în sensul că folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește exclusiv elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriuzisă a tranzacției).

În susținerea acestei opinii s-a arătat că prin art. 360 din Codul penal se urmărește protecția integrității datelor, caracterul accesibil al acestora și caracterul privat al acestora. Noțiunea de *acces la un sistem informatic* presupune o interacțiune logică cu acesta, interacțiune care să permită, cel puțin la nivel teoretic, vizualizarea sau manipularea datelor informatice din respectivul sistem informatic. Raportat la posibilitățile extrem de limitate de accesare ale sistemului informatic pe care plata contactless la un terminal POS le permite, o astfel de conduită nu atinge pragul minim de intruziune cerut de interpretarea teleologică a noțiunii de acces fără drept la un sistem informatic.

VII. Dispoziții legale incidente

Codul penal

Art. 180. — Mijloace de plată fără numerar

„(1) Prin instrument de plată fără numerar se înțelege un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare, protejat, respectiv protejată, material ori nematerial, respectiv materială ori nematerială, sau o combinație a acestora, altul, respectiv alta decât o monedă cu valoare circulatorie și care, singur, respectiv singură sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului transferul de bani sau valoare monetară, inclusiv prin monedă electronică sau monedă virtuală.

(2) Prin instrument de plată electronică se înțelege un instrument care permite efectuarea de retrageri de numerar, încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică, precum și transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare.

(3) Prin monedă electronică se înțelege valoarea monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor în scopul efectuării de operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică.

(4) Moneda virtuală înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată electronic.”

Art. 181. — Sistem informatic și date informatice

„(1) Prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

(2) Prin date informatice se înțelege orice reprezentare a unor fapte, informații sau concepte într-o formă care poate fi prelucrată printr-un sistem informatic.”

Art. 250. — Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos

„(1) Efectuarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, valoare monetară sau monedă virtuală, prin utilizarea, fără consimțământul titularului,

a unui instrument de plată fără numerar sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

(3) Transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.”

Art. 360. — Accesul ilegal la un sistem informatic

„(1) Accesul, fără drept, la un sistem informatic se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), săvârșită în scopul obținerii de date informatice, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.

(3) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) a fost săvârșită cu privire la un sistem informatic la care, prin intermediul unor proceduri, dispozitive sau programe specializate, accesul este restricționat sau interzis pentru anumite categorii de utilizatori, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.”

Convenția Consiliului European privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 343 din 20 aprilie 2004

Art. 2. — Accesarea ilegală

„Fiecare parte va adopta măsurile legislative și alte măsuri considerate necesare pentru a incrimina ca infracțiune, potrivit dreptului său intern, accesarea intenționată și fără drept a ansamblului ori a unei părți a unui sistem informatic. O parte poate condiționa o astfel de incriminare de comiterea încălcării respective prin violarea măsurilor de securitate, cu intenția de a obține date informatice ori cu altă intenție delictuală, sau de legătură dintre încălcarea respectivă și un sistem informatic conectat la alt sistem informatic.”

Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare

Art. 35.

„(1) În prezentul titlu, termenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:

a) prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic;

b) prin prelucrare automată a datelor se înțelege procesul prin care datele dintr-un sistem informatic sunt prelucrate prin intermediul unui program informatic;

c) prin program informatic se înțelege un ansamblu de instrucțiuni care pot fi executate de un sistem informatic în vederea obținerii unui rezultat determinat;

d) prin date informatice se înțelege orice reprezentare a unor fapte, informații sau concepte într-o formă care poate fi prelucrată printr-un sistem informatic. În această categorie se include și orice program informatic care poate determina realizarea unei funcții de către un sistem informatic; (...).”

Art. 42. (forma în vigoare din 14 octombrie 2013)

„(1) Accesul, fără drept, la un sistem informatic constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) *Fapta prevăzută la alin. (1), săvârșită în scopul obținerii de date informatice, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.*

(3) *Dacă fapta prevăzută la alin. (1) sau (2) este săvârșită prin încălcarea măsurilor de securitate, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 12 ani.”*

Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 29 noiembrie 2006, cu modificările ulterioare

Art. 27. — Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos (forma în vigoare din 14 octombrie 2013)

„(1) Efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute la art. 1 pct. 11, prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, fără consimțământul titularului instrumentului respectiv, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 12 ani.

(2) *Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute la art. 1 pct. 11, prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.*

(3) *Cu aceeași pedeapsă se sancționează transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operațiunile prevăzute la art. 1 pct. 11.*

(4) *Pedeapsa este închisoarea de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi, dacă faptele prevăzute la alin. (1)—(3) sunt săvârșite de o persoană care, în virtutea atribuțiilor sale de serviciu:*

a) *realizează operații tehnice necesare emiterii instrumentelor de plată electronică ori efectuării tipurilor de operațiuni prevăzute la art. 1 pct. 11; sau*

b) *are acces la mecanismele de securitate implicate în emiteria sau utilizarea instrumentelor de plată electronică; sau*

c) *are acces la datele de identificare sau la mecanismele de securitate implicate în efectuarea tipurilor de operațiuni prevăzute la art. 1 pct. 11.*

(5) *Tentativa se pedepsește.”*

VIII. **Opinia judecătorului-raportor**

Judecătorul-raportor consideră că sesizarea este inadmisibilă, nefiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, întrucât problema de drept supusă dezlegării a primit deja o dezlegare prin Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013 din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

În urma examinării sesizării formulate de Curtea de Apel București — Secția I penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, a raportului întocmit de judecătorul-raportor și a problemei ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.*

Din examinarea textului legal enunțat se constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării

unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor trei condiții:

— să existe o cauză în curs de judecată, iar instanța care a formulat întrebarea să fie investită cu soluționarea ei în ultimă instanță;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare.

Raportând sesizarea ce face obiectul prezentei cauze la cerințele de admisibilitate, nu sunt îndeplinite cumulativ toate aceste condiții.

Astfel, se constată că prima condiție este îndeplinită, deoarece solicitarea de lămurire a problemei de drept invocate aparține unei instanțe investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv Curtea de Apel București — Secția I penală, pe rolul căreia se află înregistrat Dosarul nr. 29.758/3/2021, ce are ca obiect apelul formulat de inculpatul D.C.A. împotriva Sentinței penale nr. 307 din data de 30 martie 2022 a Tribunalului București.

De asemenea, cea de-a doua condiție este îndeplinită, întrucât chestiunea de drept supusă dezlegării vizează întrunirea elementelor de tipicitate ale uneia dintre infracțiunile care constituie obiectul acuzației penale, împrejurare care are efecte asupra laturii penale a cauzei.

În schimb, nu este îndeplinită ultima condiție de admisibilitate, respectiv chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii.

Înalta Curte de Casație și Justiție, asupra sesizării prealabile de față, constată că această chestiune de drept a fost soluționată pe calea recursului în interesul legii.

Astfel, Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost sesizat și a soluționat recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin Sesizarea nr. 11.874/2.670/III-5/2011 prin care s-a solicitat interpretarea unitară a noțiunii de acces, fără drept, la un sistem informatic, în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003, ce incriminau anterior Codului penal actual infracțiunea de acces, fără drept, la un sistem informatic.

Chestiunea de drept soluționată neunitar în jurisprudență a fost determinată de înțelegerea diferită de către instanțele judecătorești a diferențierii practice între montarea la ATM a dispozitivelor de citire a benzii magnetice a cardului autentic și a codului PIN aferent acestuia, respectiv folosirea la bancomat a cardului falsificat ori chiar a celui autentic, fără acordul titularului său, însă soluționarea recursului în interesul legii a făcut necesară tranșarea obligatorie de către *Înalta Curte* a chestiunii accesului la un sistem informatic, chestiune ce face obiectul prezentei sesizări de pronunțare a unei hotărâri prealabile.

Recursul în interesul legii sub aspectul interpretării unitare a noțiunii de acces fără drept la un sistem informatic a fost soluționat prin Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 6 decembrie 2013, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că „Folosirea la bancomat a unui card bancar autentic, fără acordul titularului său, în scopul efectuării unor retrageri de numerar, constituie infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit

utilizarea acestuia, prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002, în concurs ideal cu infracțiunea de acces, fără drept, la un sistem informatic comisă în scopul obținerii de date informatice prin încălcarea măsurilor de securitate, prevăzută de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003”.

Este de notat că Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013 își produce efectele în continuare, deoarece incriminările faptei de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos prin utilizarea unui instrument de plată electronică, inclusiv a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic și a faptei de acces, fără drept, la un sistem informatic, prevăzută de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003 au fost codificate de Codul penal actual în art. 250 — *Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos* și, respectiv, în art. 360 — *Accesul ilegal la un sistem informatic*.

Pentru a statua în sensul existenței concursului ideal de infracțiuni, *Înalta Curte* a argumentat, în finalul subsecțiunii 6.3.3., că:

„Prin folosirea la ATM a cardului autentic, fără acordul titularului său, se accesează fără drept un sistem informatic, în scopul obținerii de date informatice, prin încălcarea măsurilor de securitate, faptă incriminată de art. 42 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 161/2003.

În cazul în care cardul este folosit pentru retrageri de numerar, având în vedere că accesul la sistemul informatic inițiat prin folosirea codului PIN se epuizează prin retragerea de numerar, ia naștere un concurs ideal cu infracțiunea prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 365/2002. Astfel, dacă ulterior accesului fără drept la un sistem informatic, în scopul obținerii de date informatice, prin încălcarea măsurilor de securitate, se vor efectua și operațiuni financiare (retrageri de sume, plăți, transferuri etc.), infracțiunea de acces neautorizat va veni în concurs cu infracțiunea prevăzută de art. 27 alin. (1) din Legea

nr. 365/2002, constând în efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, infracțiuni aflate în concurs ideal.

Făptuitorul transmite prin intermediul componentelor sistemului (tastatură) solicitări către unitatea centrală de prelucrare a sistemului, care îi vor permite posesorului nelegitim al cardului accesul către date informatice din sistemul bancar. Prin aceasta, datele informatice stocate au devenit vulnerabile, integritatea lor fiind amenințată. Legătura de cauzalitate dintre acțiunea făptuitorului și urmarea produsă datelor informatice rezultă din însăși materialitatea faptei.”

Or, tehnologia contactless asigură aceeași funcție a cardului bancar, acesta putând fi folosit la un terminal POS sau ATM, prin simpla apropiere a cardului de acestea fiind accesate aceleași sisteme informatice.

Ca atare, *Înalta Curte* a tranșat chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări de pronunțare a unei hotărâri prealabile, statuând în sensul existenței unui concurs ideal între infracțiunea de acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 din Codul penal, și între infracțiunea de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal.

Așadar, indubitabil, asupra chestiunii de drept *Înalta Curte* de Casație și Justiție a statuat, în sensul avut în vedere de art. 475 din Codul de procedură penală, prin recursul în interesul legii soluționat prin Decizia nr. 15 din 14 octombrie 2013, obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 6 decembrie 2013.

Nefiind îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală, și anume ca asupra chestiunii de drept să nu fi statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, *Înalta Curte* de Casație și Justiție, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală va respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de către *Curtea de Apel București* — Secția I penală.

În consecință, *Înalta Curte* de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală constată că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate reglementate de art. 475 din Codul de procedură penală, motiv pentru care, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală, sesizarea formulată de *Curtea de Apel București* — Secția I penală, în Dosarul nr. 29.758/3/2021(1.148/2022), va fi respinsă, ca inadmisibilă.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de *Curtea de Apel București* — Secția I penală, în Dosarul nr. 29.758/3/2021(1.148/2022), prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă folosirea fără drept a unui card bancar, în modalitatea contactless, la un terminal POS, pentru achitarea unor produse, întrunește elementele constitutive a două infracțiuni, respectiv acces ilegal la un sistem informatic, prevăzută de art. 360 alin. (1) din Codul penal, și efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea propriu-zisă a tranzacției) sau doar elementele constitutive ale infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos, prevăzută de art. 250 alin. (1) din Codul penal (în formă tentată sau consumată, în funcție de efectuarea efectivă a tranzacției).”

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 28 septembrie 2022.

PREȘEDINTELE

SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător DANIEL GRĂDINARU

Magistrat-asistent,
Florin Nicușor Mihalache

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 58**din 3 octombrie 2022**

Dosar nr. 1.166/1/2022

Laura-Mihaela Ivanovici	președintele Secției I civile — președintele completului
Mirela Vișan	judecător la Secția I civilă
Cristina Trușescu	judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu	judecător la Secția I civilă
Petronela Cristina Văleanu	judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tirică	judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbărcă	judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negriță	judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.166/1/2022 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 36 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecătoreasă Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Alba — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.640/298/2020, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Alba — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 9 decembrie 2021, în Dosarul nr. 2.640/298/2020, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu*

destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 17/2014), în cazul încheierii unor contracte de vânzare a posesiei terenurilor agricole din extravilan, reglementate de art. 13 alin. (5) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 7/1996), respectiv dacă trebuie respectat dreptul de preempțiune, conform art. 4 din Legea nr. 17/2014, în cazul vânzării posesiei terenurilor agricole din extravilan care se notează în cartea funciară, conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996.

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 31 mai 2022, cu nr. 1.166/1/2022, termenul de judecată fiind stabilit la data de 3 octombrie 2022.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare (forma în vigoare la data de 7 septembrie 2020)*

Art. 4. — (1) Înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan se face cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și a dreptului de preempțiune al coproprietarilor, arendașilor, proprietarilor vecini, precum și al statului român, prin Agenția Domeniilor Statului, în această ordine, la preț și în condiții egale.

(2) Prin excepție de la dispozițiile alin. (1), înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan pe care sunt situate situri arheologice clasate se face potrivit prevederilor Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările ulterioare.

(3) Solicitarea și utilizarea certificatului de carte funciară în contractele translativ de proprietate privind bunurile imobile și alte drepturi reale fac pe deplin dovada bunei-credințe atât a părților din contract, cât și pentru profesionistul instrumentator, cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului asupra imobilului supus vânzării conform descrierii din cartea funciară.

10. *Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 13. — „(...) (5) Posesia notată în cartea funciară și efectele juridice ale acesteia pot fi dobândite în temeiul actelor juridice între vii, translativ sau constitutive, încheiate în formă autentică, inclusiv prin măsuri de executare silită sau pentru cauză de moarte, care se notează în cartea funciară.

(6) Ultimul posesor notat în cartea funciară va beneficia de intabularea dreptului său de proprietate, din oficiu, la împlinirea termenului de 3 ani, în condițiile prevăzute la alin. (7), ca efect al joncțiunii posesiilor anterioare cu posesia sa.

(7) În toate cazurile în care s-a notat posesia în cartea funciară, dreptul de proprietate va putea fi intabulat ulterior, în următoarele condiții:

a) din oficiu, la împlinirea unui termen de 3 ani de la momentul notării în cartea funciară, dacă nu a fost notat niciun litigiu prin care se contestă înscrierile din cartea funciară. În acest caz, prin derogare de la reglementările referitoare la uzucapiune, dreptul de proprietate se consideră dobândit prin efectul legii și de la data împlinirii acestui termen, fără nicio altă justificare sau procedură;

b) la cererea posesorului prevăzut la alin. (1) sau a succesorilor acestuia, în baza actului de proprietate, ca urmare a dobândirii dreptului de proprietate prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege. (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin plângerea înregistrată la Judecătoria Sebeș la data de 13 noiembrie 2020, cu nr. 2.640/298/2020, petenții A și B, prin Biroul Notarului Public X, au contestat încheierea de respingere a cererii de reexaminare nr. 39.331 din 13 octombrie 2020, emisă de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Alba — Biroul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Sebeș.

12. În motivarea plângerii s-a arătat că la data de 7 septembrie 2020 s-a încheiat la sediul notarului public contractul autentificat cu nr. xxxx/2020, prin care părțile au înstrăinat dreptul de posesie asupra imobilului situat administrativ în comuna S, județul Alba, înscris în cartea funciară nr. xxxxx S.

13. Prin încheierea atacată s-a respins notarea întrucât nu s-a respectat procedura prevăzută de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, legea prevăzând în mod expres că aceasta se referă nu doar la înstrăinarea dreptului de proprietate, ci și la înstrăinarea posesiei.

14. Argumentarea Biroului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Sebeș se referă la Decizia nr. 3 din 2 martie 2020, emisă de directorului Direcției de publicitate imobiliară din cadrul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară (*Decizia nr. 3 din 2 martie 2020*), în viziunea căreia legiuitorul nu distinge între înstrăinarea proprietății și înstrăinarea posesiei, aceasta din urmă nefiind prevăzută de art. 20 din Legea nr. 17/2014.

15. Petenții au susținut că argumentele deciziei sunt profund ilegale, întrucât este evident că Legea nr. 17/2014 se referă la înstrăinarea dreptului de proprietate, fapt ce rezultă din însuși titlul legii și din dispozițiile art. 4 alin. (3) și art. 5 alin. (2), precum și din Normele metodologice privind exercitarea de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a atribuțiilor ce îi revin pentru aplicarea titlului I din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, al ministrului apărării naționale și al viceprim-ministrului, ministrul culturii, nr. 719/740/M.57/2.333/2014, cu modificările ulterioare (*Normele metodologice pentru aplicarea titlului I din Legea nr. 17/2014*). În tot cuprinsul legii și al normelor metodologice se face în mod expres referire la înstrăinarea dreptului de proprietate.

16. Din acest motiv, prevederile Legii nr. 17/2014 nu sunt aplicabile și posesiei, proprietatea și posesia fiind instituții juridice diferite.

17. Prin *Sentiința civilă nr. 84 din 9 februarie 2021*, Judecătoria Sebeș a respins plângerea formulată, apreciind că, așa cum rezultă din Decizia nr. 3 din 2 martie 2020, dată ca urmare a ședinței reprezentanților Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCIPI) și Uniunii Naționale a

Notarilor Publici din România (UNNPR), decizie care în virtutea art. 22 alin. (13) din Legea nr. 7/1996 se impune cu valoare obligatorie, prevederile Legii nr. 17/2014 sunt aplicabile și în cazul încheierii unor convenții ce au ca obiect înstrăinarea prin vânzare a posesiei terenurilor agricole situate în extravilan, cum este și cazul celui din speța de față. Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, pe de-o parte, Legea nr. 17/2014 nu exceptează de la îndeplinirea formalităților vânzările de posesie, iar, pe de altă parte, față de efectele juridice ale notării posesiei în cartea funciară, care se convertește de drept în proprietate la împlinirea termenului prevăzut de lege [3 ani, potrivit art. 13 alin. (7) din Legea nr. 7/1996], transferul proprietății asupra unui teren extravilan este supus Legii nr. 17/2014.

18. Petenții nu au făcut dovada că au urmat procedura prevăzută de Legea nr. 17/2014, deși pentru înscrierea în cartea funciară aveau această obligație, așa cum rezultă din dispozițiile art. 5 alin. (2) din lege. Nu se poate afirma că există un regim diferit între înstrăinarea posesiei de fapt și înstrăinarea dreptului de proprietate, întrucât consolidarea posesiei în termenul de 3 ani valorează proprietate, or, dacă s-ar admite că pentru înstrăinarea posesiei asupra unui teren extravilan nu ar fi necesare formalitățile prevăzute de Legea nr. 17/2014, ar însemna că însăși dobândirea dreptului de proprietate cu privire la respectivul teren ar fi scutită de îndeplinirea formalităților antemenționate, concluzie care nu poate fi primită.

19. Împotriva acestei sentințe au declarat apel petenții, solicitând schimbarea hotărârii atacate și admiterea cererii de notare a posesiei.

20. În ședința publică din 9 decembrie 2021, tribunalul, din oficiu, a pus în discuție, în raport cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prelabile cu privire la chestiunea de drept dedusă judecării.

21. Prin încheierea de ședință pronunțată la aceeași dată, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, referitoare la admisibilitatea procedurii

22. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, referitoare la declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ.

23. Astfel, de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 17/2014, în cazul vânzării posesiei terenurilor agricole din extravilan, conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, depinde soluționarea cauzei, întrucât litigiul în care este invocată are ca obiect o plângere împotriva încheierii de carte funciară, iar de modul de interpretare a dispoziției legale menționate depinde soluționarea definitivă a plângerii.

24. Instanța a apreciat necesară formularea prezentei sesizări, întrucât prin Decizia nr. 3 din 2 martie 2020 s-a hotărât că prevederile Legii nr. 17/2014 sunt aplicabile și în cazul încheierii unor convenții ce au ca obiect înstrăinarea prin vânzare a posesiei terenurilor agricole situate în extravilan, având în vedere și efectele juridice ale notării posesiei, care se convertește de drept în proprietate la împlinirea termenului prevăzut de lege, iar decizia este obligatorie atât pentru notarii publici, cât și pentru personalul de specialitate din oficiile teritoriale, de la data comunicării, cu privire la modul de soluționare a situației juridice analizate, potrivit art. 22 alin. (13) din Legea nr. 7/1996.

25. Problema de drept este nouă, avându-se în vedere că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre cu privire la textele de lege menționate și nu face obiectul unui recurs în interesul legii, în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

26. Apelantul susține, în esență, relativ la înțelesul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, că legiuitorul a avut în vedere o joncțiune a posesiilor, o uzucapiune de scurtă durată, care se transformă în drept de proprietate la împlinirea unui termen de 3 ani din momentul notării în cartea funciară, cu condiția însă să nu fi fost notat niciun litigiu prin care să se conteste aceste înscrieri, iar dreptul de proprietate, în cazul în care s-a înstrăinat posesia, nu se consideră dobândit prin vânzare, ci prin efectul legii, fără nicio altă justificare sau procedură.

27. Art. 4 alin. (3) din Legea nr. 17/2014 arată, în mod expres, că solicitarea și utilizarea certificatului de carte funciară în contractele translativ de proprietate privind bunurile imobile și alte drepturi reale fac pe deplin dovada bunei-credințe, atât a părților din contract, cât și pentru profesionistul instrumentator cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului asupra imobilului supus vânzării conform descrierii din cartea funciară, iar art. 5 alin. (2) prevede că cererea de înscriere în cartea funciară a dreptului de proprietate se respinge dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

28. Cele două legi reglementează două instituții juridice diferite și nu au niciun punct de interferență, iar până la apariția Deciziei nr. 3 din 2 martie 2020 nici nu s-a pus problema să nu se noteze în cartea funciară posesiile înstrăinate în baza unor acte autentice.

29. Invocă prevederile art. 36 alin. (1) și (4) și art. 69 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 24/2000*), susținând că, fără o modificare legislativă, nu se poate modifica practica anterioară apariției deciziei, întrucât s-ar crea o discriminare între cei care au încheiat acte înainte de acest moment și cei care au încheiat acte ulterior.

30. După comunicarea raportului întocmit de judecătorul-raportor, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, apelantul a învederat că își menține susținerile făcute în fața instanței de trimitere.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

31. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 2.640/298/2020 a apreciat că prevederile art. 4 din Legea nr. 17/2014 nu sunt aplicabile în cazul încheierii unor contracte de vânzare a posesiei terenurilor agricole din extravilan, reglementate de art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, adică nu trebuie respectat dreptul de preempțiune prevăzut de această normă în cazul vânzării posesiei terenurilor agricole din extravilan, care se notează în cartea funciară, conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996.

32. Posesia notată în acest mod în cartea funciară generează recunoașterea dreptului de proprietate în favoarea posesorului la împlinirea termenului prevăzut de lege, fiind în concret un mod originar de dobândire a dreptului de proprietate prin uzucapiune de scurtă durată. Uzucapiunea sau prescripția achizitivă reprezintă dobândirea proprietății asupra unui bun printr-o posesie îndelungată, în termenul și în condițiile prevăzute de lege.

33. Prin urmare, tribunalul apreciază că uzucapiunea, ca mod originar de dobândire a dreptului de proprietate, nu trebuie confundată cu dobândirea dreptului de proprietate prin contract de vânzare-cumpărare, cu privire la care este obligatorie respectarea procedurii preempțiunii drept condiție la înstrăinarea terenurilor agricole extravilane, conform art. 4 din Legea

nr. 17/2014. Astfel, posesorul dobândește dreptul de proprietate la împlinirea termenului prevăzut de lege, ca urmare a exercitării posesiei, iar nu ca urmare a unui act translativ de proprietate, care impune respectarea dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 17/2014 privind procedura preempțiunii drept condiție pentru înstrăinarea terenurilor agricole extravilane.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

34. Răspunzând solicitării Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat că nu au identificat jurisprudență referitoare la chestiunea analizată. O parte a instanțelor au exprimat opinii teoretice, din care a rezultat existența a două orientări jurisprudențiale.

35. Astfel, *într-o primă orientare, majoritară*, s-a apreciat că din modalitatea de reglementare a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 17/2014 rezultă că situația premisă creată de legiuitor vizează o înstrăinare a dreptului de proprietate, în sensul că vânzătorul este proprietar în fapt și în drept, având un titlu de proprietate, și intenționează înstrăinarea acestui drept prin orice modalitate, ceea ce face ca dreptul de preempțiune să fie aplicabil în ordinea menționată.

36. Pe de altă parte, dispozițiile art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996 se referă la posesie, ca stare de fapt ce este supusă notării în cartea funciară și care, în anumite condiții, duce la dobândirea dreptului de proprietate. În accepțiunea legiuitorului, această posesie poate face obiectul unei înstrăinări prin vânzare, cu toate efectele juridice derivate din această ipoteză (spre exemplu, posibilitatea dobândirii dreptului de proprietate), care se transmit dobânditorului.

37. Așa fiind, în condițiile în care cumpărătorul posesiei nu dobândește imediat dreptul de proprietate, dreptul de preempțiune al Agenției Domeniilor Statului nu poate fi exercitat, întrucât acesta este stabilit prin art. 4 din Legea nr. 17/2014 exclusiv în momentul înstrăinării dreptului de proprietate, iar nu la momentul înstrăinării posesiei.

38. Această opinie a fost exprimată de Judecătoria Bacău, Judecătoria Brașov, Secțiunile civile ale Tribunalului București și judecătoriile din circumscripția acestuia, Secția civilă a Tribunalului Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman — Secția civilă, judecătoriile Alexandria, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea, Judecătoria Măcin, Judecătoria Caracal, Curtea de Apel Iași — Secția civilă, Tribunalul Iași — Secția I civilă, Judecătoria Iași — Secția civilă, Tribunalul Vaslui — Secția civilă, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Huși, Tribunalul Bihor — Secția I civilă, Judecătoria Darabani, Curtea de Apel Timișoara.

39. S-a exprimat și opinia potrivit căreia, în cazul vânzării posesiei terenurilor agricole din extravilan care se notează în cartea funciară, conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, trebuie respectat dreptul de preempțiune prevăzut de art. 4 din Legea nr. 17/2014.

40. S-a argumentat că, în cazul în care se exercită folosința asupra unui teren fără acte de proprietate, art. 13 din Legea nr. 7/1996 reglementează înscrierea posesiei de fapt asupra imobilului în cazul imobilelor care fac obiectul înregistrării sistematice, stabilind prin alin. (5) că posesia notată în cartea funciară și efectele juridice ale acesteia pot fi dobândite în temeiul actelor juridice între vii, translativ sau constitutive, încheiate în formă autentică, inclusiv prin măsuri de executare silită sau pentru cauză de moarte, care se notează în cartea funciară.

41. Prin urmare, actul normativ prevede nu numai dobândirea proprietății prin uzucapiune în cazul acestor categorii de terenuri, ci și posibilitatea ca posesia să fie înstrăinată anterior împlinirii termenului pentru transformarea posesiei în proprietate.

42. În ceea ce privește înstrăinarea prin vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan, art. 4 din Legea nr. 17/2014

dispune că aceasta se face doar cu respectarea dreptului de preempțiune. Dispozițiile art. 4 exclud de la obligația de respectare a dreptului de preempțiune doar înstrăinarea prin vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan pe care sunt situate situri arheologice clasate [în acest sens, art. 4 alin. (6) din Legea nr. 17/2014], ceea ce duce la concluzia că orice alte terenuri agricole din extravilan se pot înstrăina numai cu respectarea drepturilor categoriilor de preempțori prevăzute prin actul normativ.

43. Din coroborarea acestor dispoziții legale se ajunge la concluzia că, în cazul vânzării posesiei, trebuie respectat dreptul de preempțiune, pentru că obiectul înstrăinării îl reprezintă terenuri vizate de dispozițiile art. 4 din Legea nr. 17/2014, nefiind vorba despre înstrăinarea acelor terenuri excluse prin alineatul (6) al textului.

44. În acest sens au opinat judecătorii Onești, Moinești, Roman, Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, judecătorii Târgu Cărbunești, Novaci, Slatina, Baia de Aramă, Tribunalul Brăila, Judecătoria Dorohoi.

45. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

46. Prin *Decizia nr. 736 din 20 noiembrie 2018*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 28 februarie 2019, a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 17/2014, raportate la art. 3, 4 și 9 din același act normativ.

47. Prin *Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, Curtea a statuat că beneficiarul unei promisiuni neexecutate de vânzare este titularul unui drept de creanță, corelativ obligației de a vinde asumate de promitent în temeiul antecontractului, iar nu titularul unui drept de proprietate. Transferul acestuia nu s-a realizat în momentul perfectării antecontractului, ci se va realiza în viitor, la momentul încheierii contractului de vânzare, respectiv al pronunțării hotărârii judecătorești care să țină locul acordului de voință nerealizat. Cu alte cuvinte, valabilitatea antecontractului de vânzare este supusă legii în vigoare la data încheierii sale, iar efectul specific al acestuia, referitor la transmiterea în viitor a dreptului de proprietate, respectiv la momentul încheierii contractului de vânzare, este supus legii în vigoare la data încheierii acestui din urmă contract. Așadar, îndeplinirea condițiilor legale pentru încheierea contractului de vânzare, respectiv pentru pronunțarea hotărârii judecătorești care să țină loc de contract nu poate fi raportată la un moment anterior, reprezentat de acela al încheierii antecontractului de vânzare, având în vedere că acesta din urmă nu este translativ de proprietate, ci la momentul realizării transferului dreptului de proprietate, moment care este supus legii în vigoare, potrivit principiului *tempus regit actum* (paragraful 20).

48. Aceste argumente au fost reluate în deciziile pronunțate ulterior de Curtea Constituțională, cum ar fi, spre exemplu, deciziile nr. 175 din 26 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 28 iunie 2019; nr. 869 din 26 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 202 din 1 martie 2021 etc.

IX. Opiniile specialiștilor consultați

49. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (11) raportat la art. 516 alin. (6) din Codul de procedură civilă, au fost exprimate opinii asupra problemei de drept de către specialiștii Facultăților de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara și Universității din Craiova.

50. Astfel, doamna profesor universitar doctor Irina Sferdian de la Facultatea de Drept din Universitatea de Vest din Timișoara a apreciat că dispozițiile Legii nr. 17/2014 nu sunt aplicabile în cazul vânzării posesiei notate în cartea funciară asupra terenurilor agricole, în temeiul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996.

51. În argumentarea acestei opinii, a arătat următoarele:

I. Legea nr. 17/2014 are un obiect de reglementare specific, respectiv transmiterea dreptului de proprietate prin vânzare asupra terenurilor agricole din extravilan. Dispozițiile acestei legi sunt aplicabile dacă sunt prezente, cumulativ, următoarele elemente: să fie vorba despre operațiunea juridică a vânzării, vânzarea să privească transmiterea dreptului de proprietate, imobilul supus vânzării să fie un teren agricol, iar terenul să fie situat în extravilan. Dacă aceste elemente nu sunt întrunite, operațiunea juridică nu se află sub incidența Legii nr. 17/2014.

II. Decizia nr. 3 din 2 martie 2020, obligatorie pentru personalul de specialitate al ANCPI, conform art. 22 alin. (12) din Legea nr. 7/1996, precum și pentru notarii publici, conform protocolului de colaborare încheiat între UNNPR și ANCPI, așa cum prevede art. 22 alin. (13) din aceeași lege, a prevăzut obligativitatea parcurgerii procedurii de exercitare a dreptului de preempțiune și în cazul vânzării posesiei asupra terenurilor agricole, printr-o interpretare eronată și denaturată a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 17/2014.

Obiectul de reglementare al Legii nr. 17/2014 este unul strict, restrâns la transmiterea prin vânzare a dreptului de proprietate, nefiind posibilă extinderea obiectului de reglementare asupra situațiilor pe care legiuitorul nu a avut intenția să le reglementeze.

Dacă s-ar admite că posesia notată în cartea funciară poate fi echivalată dreptului de proprietate în aplicarea procedurii preempțiunii prevăzute de Legea nr. 17/2014 ar însemna aplicarea aceluiași raționament și în cazul preempțiilor. Rezultatul ar fi o bulversare a ordinii preempțiilor, pentru că legea, atunci când vorbește despre proprietarii vecini sau despre coproprietari, nu se referă la posesori. Va fi dificil de ales, de pildă, în condițiile în care legea nu prevede nimic în acest sens, dacă un proprietar vecin ar avea prioritate la cumpărare în concurs cu un posesor vecin. Dacă s-ar accepta o asemenea interpretare extensivă, nereglementată, a domeniului de aplicare a Legii nr. 17/2014, procedura preempțiunii, care este riguroasă detaliată în lege și în normele metodologice de aplicare a acesteia, ar fi greu de îndeplinit și ar deveni arbitrară.

Cel de-al doilea argument, potrivit căruia înstrăinarea prin posesie nu este enumerată în rândul excepțiilor prevăzute de art. 20 alin. (2) și (3) din Legea nr. 17/2014, este lipsit de orice relevanță, întrucât prima excepție menționată în acest text are în vedere relațiile de familie ori starea de coproprietate între vânzător și cumpărător, iar a doua se referă la vânzarea silită sau cea derulată în procedura insolvenței. Aceste excepții se referă la transmiterea dreptului de proprietate prin vânzare și își găsesc rațiunea, în primul caz, în calitatea părților, iar în al doilea caz, în scopul vânzării. Legiuitorul nu a prevăzut vânzarea posesiei ca excepție de la vânzarea terenurilor agricole pentru simplul fapt că întreaga reglementare a avut ca obiect doar transmiterea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole din extravilan, iar excepțiile nu pot fi total străine de obiectul reglementării, ci vizează situațiile care s-ar fi aflat sub incidența legii, dacă nu ar fi fost exceptate în mod expres.

III. Argumentul potrivit căruia neaplicarea Legii nr. 17/2014 în cazul vânzării posesiei notate în cartea funciară poate fi interpretată ca o eludare a mecanismului preempțiunii, pe motiv că posesia se intervertește de drept în proprietate la expirarea unui termen de trei ani de la data la care primul posesor și-a notat posesia în cartea funciară, nu este just, întrucât se

bazează pe confundarea a două moduri diferite de dobândire a dreptului de proprietate: convenția de vânzare și uzucapiunea.

Posesia notată în cartea funciară în temeiul art. 13 din Legea nr. 7/1996 este o posesie de fapt, iar nu de drept, nu este un element al dreptului de proprietate. Termenul de trei ani prevăzut de lege pentru transformarea de drept a posesiei în proprietate este menit să permită proprietarului să conteste posesia notată și să solicite intabularea dreptului său. Dreptul de proprietate se va înscrie din oficiu de către registratorul de carte funciară în favoarea posesorului numai dacă la expirarea termenului de trei ani nu este notată în cartea funciară vreă acțiune prin care se contestă situația juridică a imobilului.

52. În același sens a opinat și doamna conferențiar universitar doctor Manuela Istrătoaie de la Facultatea de Drept din Universitatea din Craiova, arătând că domeniul de aplicare al art. 4 din Legea nr. 17/2014 vizează numai contractele de vânzare prin care se transmite dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole din extravilan și hotărârile judecătorești care țin loc de contract de vânzare, iar Legea nr. 17/2014 conține norme speciale, derogatorii de la normele dreptului comun în materia contractului de vânzare (și a dreptului de preempțiune) conținute de Codul civil și, prin urmare, sunt norme de strictă interpretare și aplicare, fără a putea fi aplicate prin analogie la alte situații ce nu sunt prevăzute în conținutul lor.

53. În argumentarea acestei opinii s-a susținut că domeniul de aplicare al dispozițiilor speciale cuprinse în art. 4 din Legea nr. 17/2014 este clar, neechivoc conturat și include numai transferurile de proprietate asupra terenurilor agricole situate în extravilan realizate în baza contractului de vânzare ori în baza hotărârii judecătorești care ține loc de contract de vânzare.

54. În consecință, conform principiului *specialia generalibus derogant*, rezultă că respectarea dreptului de preempțiune în cazul vânzării terenurilor agricole din extravilan în favoarea anumitor categorii de persoane enunțate de textul art. 4 din Legea nr. 17/2014, în modalitatea și condițiile prevăzute de acest act normativ, reprezintă o condiție de valabilitate specială pentru încheierea valabilă a contractului de vânzare, având ca obiect dreptul de proprietate asupra acestor terenuri. Din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 13 alin. (1) și (5), art. 12 alin. (9) și art. 41 alin. (8) din Legea nr. 7/1996, precum și a prevederilor art. 916 și următoarele din Codul civil se desprinde concluzia că posesia notată în cartea funciară întocmită în cadrul înregistrării sistematice este o instituție derogatorie de la dreptul comun, întrucât creează efecte juridice specifice: pe de o parte, posibilitatea transmiterii numai a posesiei, atât prin acte între vii, cât și *mortis causa*, iar, pe de altă parte, posibilitatea dobândirii dreptului de proprietate prin intabulare din oficiu la împlinirea a doar 3 ani de la prima notare. Dobândirea dreptului de proprietate ca efect al posesiei bunului în perioada prevăzută de lege și cu respectarea anumitor condiții definește uzucapiunea (art. 928 din Codul civil). S-ar putea spune că prevederile art. 13 din Legea nr. 7/1996 reglementează o formă specială de uzucapiune, care însă derogă de la uzucapiunea reglementată de Codul civil, întrucât se fundamentează pe durata unei posesii notate în cartea funciară (nu pe durata posesiei efective), iar dreptul de proprietate se dobândește de drept, cu îndeplinirea anumitor condiții, prin efectul legii, intabularea realizându-se din oficiu, fără a mai fi necesară manifestarea de voință a posesorului în acest sens. Pentru ca posesia notată în cartea funciară să conducă la dobândirea dreptului de proprietate este necesar ca în termenul de 3 ani de la prima înscriere să nu fie notat niciun litigiu prin care să fie contestată cartea funciară. Dacă a fost notat un astfel de litigiu, intabularea din oficiu a dreptului de proprietate în temeiul posesiei nu se mai dispune; admiterea acțiunii terțului și

recunoașterea unui drept de proprietate în favoarea acestuia au ca efect intabularea dreptului terțului. În cazul în care acțiunea terțului este respinsă se va dispune intabularea din oficiu în favoarea posesorului, dacă termenul de 3 ani este împlinit.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

55. Prin raportul întocmit, judecătorul-raportor a apreciat că nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei asupra unui teren agricol din extravilan.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept care se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

XI.1 Asupra admisibilității sesizării

56. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

57. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

58. Obiectul cererii de chemare în judecată în cauza aflată în apel pe rolul instanței de trimitere îl reprezintă plângerea împotriva încheierii oficiului teritorial de cadastru și publicitate imobiliară prin care a fost respinsă cererea de reexaminare a soluției de respingere a înscrierii în cartea funciară.

59. În conformitate cu dispozițiile art. 31 alin. (4) din Legea nr. 7/1996, plângerea se soluționează de către judecătoria în a cărei rază de competență teritorială se află imobilul, iar hotărârea pronunțată de judecătoria poate fi atacată numai cu apel, astfel cum se prevede în alineatul (5) al aceleiași norme.

60. Prin urmare, completul de judecată ce a formulat prezența sesizare soluționează cauza în ultimă instanță, pronunțând o hotărâre definitivă, conform art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

61. Cât privește existența unei chestiuni de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei trebuie reamintit că, potrivit jurisprudenței constante a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru a fi vorba despre o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege — atunci când obiectul interpretării îl constituie un asemenea izvor de drept —, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

62. În speță, prin sesizarea de față se solicită a se stabili dacă la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei unui teren agricol din extravilan, menționată în art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 din Legea nr. 17/2014.

63. Art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996 nu face trimitere în mod expres la dispozițiile art. 4 din Legea nr. 17/2014, însă, s-ar putea argumenta că natura actului juridic civil în discuție determină includerea acestuia în domeniul de aplicare al Legii nr. 17/2014 și, implicit, incidența art. 4 din acest act normativ.

64. O asemenea interpretare se regăsește în Minuta comună a reprezentanților UNNPR și ANCPi din data de 2 martie 2020, transpusă în Decizia nr. 3 din 2 martie 2020 a directorului Direcției de publicitate imobiliară.

65. În conformitate cu art. 22 alin. (13) din Legea nr. 7/1996, soluțiile consemnate în minutele de ședință organizate de ANCPi și UNNPR în vederea unificării procedurilor de lucru în operațiunile de publicitate imobiliară sunt obligatorii pentru notarii publici și pentru personalul de specialitate din oficiile teritoriale, fiind urmate concomitent de emiterea unor decizii de către directorii Direcției de publicitate imobiliară și Direcției de cadastru. Alineatul (12) al aceleiași norme prevede că deciziile au caracter obligatoriu, iar nerespectarea lor atrage pentru personalul de specialitate din ANCPi și instituțiile subordonate, implicat în soluționarea cererilor de recepție și înscriere, sancțiunile disciplinare prevăzute în regulamentele interne.

66. Decizia nr. 3 din 2 martie 2020 a stat la baza soluției de respingere a notării posesiei dobândite printr-un act juridic încheiat în formă autentică, atacate prin plângerea aflată în etapa procesuală a apelului pe rolul instanței de trimitere. Prima instanță din cauza pendinte a respins cererea de chemare în judecată, însușindu-și considerentele deciziei administrative, astfel încât instanța de apel, pentru a tranșa problema de drept în discuție, este chemată să răspundă acelor argumente care reflectă o anumită interpretare a legii.

67. Prin urmare, trebuie constatat că se supune clarificării o chestiune de drept veritabilă, care nu este lipsită de dificultate, existând posibilitatea interpretării diferite a legii și riscul creării unei practici judiciare neunitare.

68. De chestiunea de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în funcție de dezlegarea dată chestiunii de drept, instanța de trimitere va stabili dacă se impune admiterea cererii de înscriere în cartea funciară, în pofida faptului că la încheierea actului juridic nu s-a urmat procedura prevăzută de art. 4 din Legea nr. 17/2014 referitoare la dreptul de preempțiune.

69. Suplimentar acestui considerent, poate fi arătat și faptul că problema de drept cu a cărei soluționare este investită instanța de judecată și care formează obiectul sesizării de față rezidă în identificarea unui impediment la notarea în cartea funciară a posesiei dobândite printr-un contract de vânzare, încheiat în formă autentică, asupra unei anumite categorii de teren.

70. Notarea reprezintă o formă de înscriere în cartea funciară, alături de intabulare și de înscrierea provizorie, conform art. 24 alin. (1) din Legea nr. 7/1996, iar art. 13 din lege prevede notarea posesiei.

71. Potrivit art. 30 alin. (2) din Legea nr. 7/1996, *„Registratorul va respinge cererea de înscriere a actului juridic a cărui nulitate absolută este prevăzută în mod expres de lege sau pentru neîndeplinirea unor condiții speciale prevăzute de reglementările în vigoare.”*

72. La data încheierii contractului de vânzare din cauza pendinte pe rolul instanței de trimitere — 7 septembrie 2020, art. 16 din Legea nr. 17/2014 prevedea că *„Înstrăinarea prin vânzare-cumpărare a terenurilor agricole situate în extravilan fără respectarea dreptului de preempțiune, potrivit art. 4, sau fără obținerea avizelor prevăzute la art. 3 și 9 este interzisă și se sancționează cu nulitatea relativă.”*

73. Abia ulterior s-a prevăzut în mod expres sancțiunea nulității absolute pentru încheierea unui asemenea contract fără respectarea dreptului de preempțiune, art. 16 din Legea nr. 17/2014 fiind modificat în acest sens prin Legea nr. 175/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (Legea nr. 175/2020), în vigoare din data de 13 octombrie 2020.

74. Prin urmare, nu este întrunită în speță prima ipoteză din art. 30 alin. (2) din Legea nr. 7/1996, care se referă la respingerea cererii de înscriere a actului juridic atunci când sancțiunea nulității absolute este prevăzută în mod expres de lege. În schimb, este aplicabilă cea de-a doua teză a normei, referitoare la neîndeplinirea unor condiții speciale prevăzute de reglementările în vigoare, respectarea dreptului de preempțiune reprezentând o asemenea condiție, în domeniul de aplicare al art. 4 din Legea nr. 17/2014.

75. În consecință, dezlegarea chestiunii de drept urmărită prin prezenta sesizare interesează fondul cauzei, întrucât instanța de apel va decide dacă respingerea cererii de notare a posesiei, cu toate că nu este lipsită de suport în privința verificărilor pentru care este abilitat registratorul, este legală și temeinică din perspectiva condiției speciale prevăzute de o reglementare în vigoare.

76. Din cele ce precedă rezultă că este întrunită condiția de admisibilitate a existenței unei chestiuni de drept de care depinde dezlegarea pe fond a litigiului dedus judecătii.

77. De asemenea, este îndeplinită și cerința noutății chestiunii de drept supuse interpretării, chiar dacă nu este vorba despre o reglementare recent intrată în vigoare, în condițiile în care se solicită interpretarea unui text dintr-un act normativ din anul 2014, iar, pe de altă parte, art. 13 alin. (5) a fost introdus în corpul Legii nr. 7/1996 prin Legea nr. 150/2015 pentru modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996 — ca fiind alin. (21) —, forma actuală fiind configurată prin republicarea legii din data de 24 septembrie 2015.

78. Conform jurisprudenței constante formate în acest mecanism de unificare jurisprudențială, condiția de admisibilitate a noutății se consideră a fi îndeplinită și atunci când chestiunea de drept își are izvorul într-o reglementare mai veche, dar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate.

79. În cauză, examenul jurisprudențial efectuat a relevat că nu există practică judiciară în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, toate cele 15 curți de apel răspunzând în acest sens, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

80. În cuprinsul încheierii de sesizare, instanța de trimitere a indicat, totuși, două decizii pronunțate la nivelul Tribunalului Alba, cu soluții diferite, de admitere în apel a cererii de notare a posesiei factice în baza unui contract în formă autentică, respectiv de respingere ca nefondat a apelului petentului. Aceste decizii nu au fost, însă, atașate, pentru a se verifica dacă vizează chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării și soluțiile pronunțate, dar chiar și în situația în care ar releva soluții diferite asupra chestiunii de drept în discuție, tot nu s-ar putea reține existența unei jurisprudențe constante, unitare sau neunitare, dat fiind că este vorba doar despre două hotărâri, care provin de la aceeași instanță.

81. Absența practicii judiciare nu semnifică și absența vreunui interes în dezlegarea chestiunii de drept, întrucât există un potențial litigios generat de emiterea recentă a deciziei administrative menționate la paragraful 66 din prezenta decizie, care împiedică notarea posesiei factice dobândite asupra unui teren agricol din extravilan, printr-un act juridic translativ. În plus, punctele de vedere divergente exprimate de către curțile de apel

oferă indicii suficiente în sensul posibilității apariției unei practici neunitare în materia problemei disputate.

82. Prin urmare, condiția noutății se verifică, iar necesitatea interpretării normei de drept în discuție, prin intervenția instanței supreme, devine pregnantă și de actualitate, în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare.

83. Față de cele ce precedă și constatându-se că asupra acestei chestiuni de drept Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior, sesizarea întrunește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XI.2 Asupra fondului sesizării

84. Prin sesizarea de față se solicită a se clarifica dacă la încheierea unei convenții având ca obiect vânzarea posesiei unui teren agricol din extravilan este necesară respectarea dreptului de preempțiune, prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 pentru situațiile de înstrăinare prin vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan, în contextul în care nici acest act normativ, dar nici Legea nr. 7/1996 nu conțin o prevedere explicită în acest sens.

85. Prealabil examinării chestiunii de drept, este de precizat că instanța de trimitere a identificat norma de a cărei interpretare este legată această chestiune de drept ca fiind art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, făcând referire, însă, la forma actuală a normei, și nu la cea de la data încheierii contractului de vânzare din speță — 7 septembrie 2020.

86. Or, în conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. (3) din Codul civil, un act juridic nul, anulabil sau afectat de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi rămâne supus dispozițiilor legii vechi, în vigoare la data încheierii actului juridic.

87. Prin urmare, norma ce trebuie interpretată are următorul conținut, conturat la data încheierii contractului de vânzare din speță: *„Înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan se face cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și a dreptului de preempțiune al coproprietarilor, arendașilor, proprietarilor vecini, precum și al statului român, prin Agenția Domeniilor Statului, în această ordine, la preț și în condiții egale.”* În consecință, toate referirile la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 din prezenta decizie vor avea în vedere această formă a textului.

88. Dreptul de preempțiune este definit prin art. 1.730 alin. (1) din Codul civil ca fiind dreptul de a cumpăra cu prioritate un bun, în condițiile stabilite prin lege sau prin contract.

89. În cazul unui teren agricol situat în extravilan, aceste cerințe se regăsesc în Legea nr. 17/2014, care prevede că dreptul de preempțiune trebuie respectat la înstrăinarea, prin vânzare, a unui asemenea imobil.

90. Din această perspectivă, examinarea chestiunii de drept presupune a se determina, în primul rând, domeniul de aplicare al art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, cu scopul de a se tranșa dacă o operațiune juridică menționată într-un text de lege edictat ulterior, respectiv în art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, intrat în vigoare în anul 2015 (după cum s-a arătat la paragraful 77), respectiv vânzarea posesiei, este vizată de această prevedere legală.

91. În același timp, însă, se impune și interpretarea art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, în vederea identificării caracteristicilor unei varietăți de vânzare, care ar atrage integrarea acesteia în sfera actelor juridice pentru care este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014.

92. În acest cadru, *răspunsul la întrebarea adresată de către instanța de trimitere este unul negativ.*

93. În ceea ce privește sfera de aplicare a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 trebuie constatată că sintagma „înstrăinarea, prin vânzare, a terenurilor agricole situate în extravilan” are semnificația unui contract prin care vânzătorul transmite dreptul de proprietate asupra unui teren agricol din extravilanul localităților sau chiar un alt drept real compatibil cu natura imobilului înstrăinat.

94. Legiuitorul nu explicitază ca atare conținutul raporturilor juridice născute din vânzarea unui asemenea imobil, făcând referire doar la operațiunea juridică a vânzării, ca obiect al contractului, însă obiectul obligației vânzătorului, în sensul de prestație la care partea se angajează, rezultă din coroborarea normei supuse interpretării cu celelalte dispoziții ale reglementării cu caracter special, în ansamblul căreia se integrează, iar, pe de altă parte, cu normele la care legea trimite în mod expres.

95. Astfel, potrivit art. 4 alin. (3) din Legea nr. 17/2014, în forma de la data încheierii contractului de vânzare, „Solicitarea și utilizarea certificatului de carte funciară în *contractele translativ de proprietate privind bunurile imobile și alte drepturi reale* (s.n.) fac pe deplin dovada bunei-credințe atât a părților din contract, cât și pentru profesionistul instrumentator, cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului asupra imobilului supus vânzării conform descrierii din cartea funciară.”

96. Legea specială se aplică și în cazul încheierii unui antecontract de vânzare-cumpărare, prevăzând, în art. 5 alin. (1), că, „În toate cazurile în care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare-cumpărare, acțiunea este admisibilă numai dacă antecontractul este încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, și ale legislației în materie, precum și dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 3, 4 și 9 din prezenta lege, iar imobilul ce face obiectul *antecontractului este înscris la rolul fiscal și în cartea funciară* (s.n.)”

97. În privința exercitării dreptului de preempțiune la data pronunțării unei hotărâri care să țină loc de contract de vânzare-cumpărare în situația în care s-a încheiat un antecontract, prin Decizia Curții Constituționale nr. 755 din 16 decembrie 2014 s-a arătat în mod explicit că instanța de judecată investită cu pronunțarea unei asemenea hotărâri judecătorești trebuie să verifice îndeplinirea tuturor condițiilor de validitate la data pronunțării acestei hotărâri, reprezentate, în speță, de normele legale referitoare la exercitarea dreptului de preempțiune, în vigoare la data pronunțării hotărârii judecătorești, când se realizează transferul dreptului de proprietate, potrivit principiului *tempus regit actum* (paragraful 20).

98. De asemenea, normele metodologice de aplicare a legii conțin prevederi relevante pentru identificarea intenției legiuitorului la edictarea normei în discuție.

99. Art. 2 alin. (1) din Ordinul viceprim-ministrului, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, al ministrului apărării naționale și al viceprim-ministrului, ministrul culturii, nr. 719/740/M.57/2.333/2014 privind aprobarea normelor metodologice pentru aplicarea titlului I din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (*Ordinul nr. 719/740/M.57/2.333/2014*), în forma în vigoare la data de 7 septembrie 2020 [anterioară modificărilor aduse prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, ministrului apărării naționale și ministrului culturii nr. 311/2020/94/M.12/2021/3.525/2020 pentru modificarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, al ministrului apărării naționale și al viceprim-ministrului, ministrul culturii, nr. 719/740/M.57/2.333/2014 privind aprobarea normelor metodologice pentru aplicarea titlului I din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (*Ordinul nr. 311/2020/94/M.12/2021/3.525/2020*), în vigoare de la 8 februarie 2021], prevede că normele metodologice se aplică *„transferului dreptului de proprietate realizat în baza unui contract de vânzare-cumpărare autentificat de notarul public,*

precum și în baza unei hotărâri judecătorești care ține loc de contract de vânzare, dacă antecontractul este încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și ale legislației în materie.”

100. Din coroborarea acestor norme rezultă fără echivoc intenția legiuitorului ca cerința respectării dreptului de preempțiune să fie aplicabilă în situațiile de transmitere a unui drept real, de care vânzătorul poate dispune în calitate de proprietar, respectiv a dreptului de proprietate ca atare ori chiar a unui dezmembrământ al dreptului de proprietate, astfel cum pare a reieși din art. 4 alin. (3) din lege, citat anterior.

101. Nu este necesar a se tranșa, însă, în acest moment al analizei, dacă Legea nr. 17/2014 vizează cu certitudine și vânzarea unui dezmembrământ al dreptului de proprietate, evaluare ce ar implica determinarea compatibilității acestuia cu natura bunului înstrăinat. Acest aspect ar fi relevant doar în măsura în care s-ar stabili că operațiunea juridică de vânzare vizată de art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996 poate avea ca obiect un asemenea drept real.

102. Prin urmare, este suficient, pentru determinarea sferei de aplicare a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, a se reține că vânzătorul poate fi doar titularul dreptului de proprietate asupra terenului agricol extravilan, bun de care dispune printr-un act juridic translativ de drept.

103. Or, niciuna dintre aceste condiții nu este întrunită în cazul convențiilor menționate în art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, potrivit căruia: *„Posesia notată în cartea funciară și efectele juridice ale acesteia pot fi dobândite în temeiul actelor juridice între vii, translative sau constitutive, încheiate în formă autentică, inclusiv prin măsuri de executare silită sau pentru cauză de moarte, care se notează în cartea funciară.”*

104. În aplicarea acestei norme, obiectul unui act juridic *inter vivos* translativ, încheiat în formă autentică, îl reprezintă transmiterea posesiei, ca stare de fapt, cu toate efectele juridice pe care aceasta le produce.

105. Identificarea trăsăturilor caracteristice ale unei asemenea operațiuni juridice se bazează pe corelația necesară între prevederile aceluiași articol din care face parte norma supusă interpretării, respectiv art. 13.

106. Astfel, art. 13 este situat în capitolul III al Legii nr. 7/1996, referitor la înregistrarea sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, aspect relevant pentru sublinierea faptului că legiuitorul leagă de acest tip de organizare cadastrală deschiderea din oficiu a cărților funciare [art. 10 alin. (5)], dar și înscrierea din oficiu în cartea funciară, ca primă înregistrare a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, rezultată ca urmare a finalizării procedurii de înregistrare sistematică [art. 14 alin. (5) și (6)].

107. Art. 13 alin. (1) din lege prevede că, *„În cazul imobilelor care fac obiectul înregistrării sistematice, în lipsa actelor doveditoare ale dreptului de proprietate, în documentele tehnice se va înscrie posesia de fapt asupra imobilului (...)”*.

108. Așadar, în cadrul înregistrării sistematice, ceea ce se înscrie în cartea funciară, din oficiu, ca primă înregistrare, este posesia de fapt asupra unui imobil, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

109. Cartea funciară poate fi deschisă și la cerere, în cazul în care nu s-a finalizat procedura de înregistrare sistematică, fiind posibilă, de asemenea, înscrierea posesiei de fapt în cartea funciară, la cerere.

110. În speță, însă, după cum s-a arătat în încheierea de sesizare, este necontestat faptul că partea contractantă care a înstrăinat posesia este înscrisă în cartea funciară în temeiul art. 13 alin. (1) din lege, procedura de înregistrare sistematică fiind finalizată la nivelul unității administrativ-teritoriale. Prin urmare, sunt nerelevante prevederile art. 41 din lege, care se aplică exclusiv în cazul înregistrării la cerere.

111. Alineatul (5) al aceluiași art. 13, supus interpretării în prezenta sesizare, se raportează în mod necesar la ipoteza normei, descrisă în alineatul (1), ceea ce demonstrează că prin

actele juridice translative, încheiate în formă autentică, se dobândește doar posesia, ca stare de fapt.

112. Or, posesia, ca stare de fapt, nu poate fi confundată cu posesia care intră în conținutul juridic al unui anumit drept real principal, fiind vorba despre accepțiuni diferite ale noțiunii de „posesie”. Deținătorul de fapt al unui bun care nu este, în același timp, titularul unui drept real este un simplu detentor precar, care nu poate beneficia de efectele posesiei, reglementate de art. 928—948 din Codul civil.

113. Constatarea conform căreia cumpărătorul posesiei nu dobândește un drept real este susținută și de un argument de ordin terminologic.

114. Potrivit art. 24 din Legea nr. 7/1996, *„(1) Înscrierile în cartea funciară sunt: intabularea, înscrierea provizorie și notarea. (2) Cazurile, condițiile și regimul juridic al acestor înscrieri sunt stabilite de Codul civil (...)”*.

115. În conformitate cu art. 881 alin. (2) din Codul civil, *„Intabularea și înscrierea provizorie au ca obiect drepturile tabulare, iar notarea se referă la alte drepturi, acte, fapte sau raporturi juridice în legătură cu imobilele cuprinse în cartea funciară”*.

116. Drepturile tabulare sunt doar drepturile reale imobiliare înscrise în cartea funciară, după cum prevede în mod expres art. 877 din Codul civil.

117. Or, art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, supus interpretării în cauză, se referă în mod explicit la notarea în cartea funciară a posesiei dobândite în temeiul unui act autentic, mențiune de natură să excludă dobândirea unui drept tabular în baza unei asemenea convenții.

118. Prin urmare, în cazul unei convenții translative de posesie, încheiate ca un contract de vânzare, în domeniul de aplicare al art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996, vânzătorul nu este titularul unui drept real și, prin urmare, nu poate transmite mai multe drepturi decât are el însuși.

119. *Corelându-se această constatare cu cea expusă anterior în privința sferei de aplicare a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014, rezultă că actul juridic prevăzut de art. 13 alin. (5) din Legea nr. 7/1996 nu poate fi asimilat operațiunii juridice vizate de Legea nr. 17/2014, astfel încât nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune la încheierea sa.*

120. Concluzia expusă nu este infirmată de efectele juridice ale posesiei, prevăzute în alineatele următoare ale art. 13 din Legea nr. 7/1996, dobândite de către cumpărătorul din convenția vizată de alin. (5) al normei.

121. Aceste texte au următorul conținut:

„(6) Ultimul posesor notat în cartea funciară va beneficia de intabularea dreptului său de proprietate, din oficiu, la împlinirea termenului de 3 ani, în condițiile prevăzute la alin. (7), ca efect al joncțiunii posesiilor anterioare cu posesia sa.

(7) În toate cazurile în care s-a notat posesia în cartea funciară, dreptul de proprietate va putea fi intabulat ulterior, în următoarele condiții:

a) din oficiu, la împlinirea unui termen de 3 ani de la momentul notării în cartea funciară, dacă nu a fost notat niciun litigiu prin care se contestă înscrierile din cartea funciară. În acest caz, prin derogare de la reglementările referitoare la uzucapiune, dreptul de proprietate se consideră dobândit prin efectul legii și de la data împlinirii acestui termen, fără nicio altă justificare sau procedură;

b) la cererea posesorului prevăzut la alin. (1) sau a succesorilor acestuia, în baza actului de proprietate, ca urmare a dobândirii dreptului de proprietate prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege.”

122. Dispozițiile legale citate relevă, în mod neîndoielnic, uzucapiunea, ca mod de dobândire a dreptului de proprietate și a altor drepturi reale principale, prin joncțiunea posesiilor succesiv notate în cartea funciară, în beneficiul ultimului posesor înscris.

123. Prin legea specială în materia cărții funciare se derogă de la dreptul comun, reprezentat de reglementarea uzucapiunii extratabulare din Codul civil¹, în ceea ce privește înscrierea din oficiu a dreptului de proprietate și prin îndeplinirea doar a condițiilor prevăzute în mod expres în cele două norme cu caracter special, precum și în privința momentului de la care operează efectul achizitiv de proprietate al uzucapiunii.

124. Din topografia textelor reiese că alineatul (5) se referă la acte juridice translativ de posesie încheiate înainte de înscrierea din oficiu a dreptului de proprietate în beneficiul ultimului posesor notat în cartea funciară, în condițiile alineatelor (6) și (7) ale aceluiași art. 13. După acest moment, eventualele acte juridice încheiate în calitate de proprietar al bunului vor viza posesia, în accepțiunea de prerogativă a dreptului de proprietate, ținându-se cont și de faptul că, în această ipoteză specială de dobândire a dreptului de proprietate, efectul achizitiv se produce la împlinirea unui termen de 3 ani, calculat de la data notării primei posesii în cartea funciară. De asemenea, conform art. 14 alin. (8) din Legea nr. 7/1996, „Efectul constitutiv de drepturi cu privire la un imobil ce a făcut obiectul înregistrării sistematice operează de la data efectuării primei înscrieri subsecvente ce are la bază acte juridice constitutive sau translativ de drepturi reale încheiate ulterior deschiderii din oficiu a cărților funciare, pentru întreaga unitate administrativ-teritorială”.

125. Până la împlinirea termenului de prescripție achizitivă, când se procedează din oficiu la intabularea dreptului de proprietate, persoana înscrisă în cartea funciară nu este proprietar al imobilului.

130. Față de toate considerentele expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept stabilește că nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei asupra unui teren agricol din extravilan.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Alba — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.640/298/2020, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (5) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei asupra unui teren agricol din extravilan.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 3 octombrie 2022.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

¹ Art. 930 din Codul civil prevede următoarele: „(1) Dreptul de proprietate asupra unui imobil și dezmembărămintele sale pot fi înscrise în cartea funciară, în temeiul uzucapiunii, în folosul celui care l-a posedat timp de 10 ani, dacă: a) proprietarul înscris în cartea funciară a decedat ori, după caz, și-a încetat existența; b) a fost înscrisă în cartea funciară declarația de renunțare la proprietate; c) imobilul nu era înscris în nicio carte funciară. (2) În toate cazurile, uzucapantul poate dobândi dreptul numai dacă și-a înregistrat cererea de înscriere în cartea funciară înainte ca o terță persoană să își fi înregistrat propria cerere de înscriere a dreptului în folosul său, pe baza unei cauze legitime, în cursul sau chiar după împlinirea termenului de uzucapiune.”

² Potrivit dispozițiilor art. 56 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, „Dispozițiile Codului civil privitoare la dobândirea drepturilor reale imobiliare prin efectul înscrierii acestora în cartea funciară se aplică numai după realizarea lucrărilor de cadastru pentru fiecare unitate administrativ-teritorială și deschiderea, la cerere sau din oficiu, a cărților funciare pentru imobilele respective, în conformitate cu dispozițiile Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

REPUBLICĂRI

HOTĂRÂREA GUVERNULUI Nr. 1.074/2021

privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile*)

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

ARTICOLUL 1

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta hotărâre are ca obiect stabilirea cadrului legal pentru implementarea pe întreg teritoriul României a sistemului de garanție-returnare, denumit în continuare SGR, aplicabil pentru ambalaje primare nereutilizabile prevăzute la art. 10 alin. (5) din Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.

(2) SGR reprezintă o modalitate prin care operatorii economici prevăzuți la art. 16 alin. (1) din Legea nr. 249/2015, cu modificările și completările ulterioare, denumiți în continuare *producători*, îndeplinesc responsabilitatea pentru preluarea, transportul și reciclarea ambalajelor SGR, în condițiile prezentei hotărâri.

(3) De la data intrării în funcțiune a SGR, obligațiile producătorilor aferente răspunderii extinse a acestora în ceea ce privește colectarea și reciclarea deșeurilor provenite de la ambalajele SGR se vor îndeplini exclusiv în cadrul SGR.

ARTICOLUL 2

Definiții

(1) Semnificația termenilor specifici utilizați în cuprinsul textului este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Definițiile prevăzute la alin. (1) se completează cu definițiile prevăzute în anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare, și, după caz, cu cele prevăzute la art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv cu cele prevăzute în anexa nr. I la Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național — Secțiunea a IV-a — Rețeaua de localități, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL II

Obligațiile producătorilor

ARTICOLUL 3

Obligațiile privind înregistrarea

(1) Producătorii care introduc pe piața națională produse ambalate prevăzute la art. 1 alin. (1) au obligația de a se înregistra în SGR cu cel puțin 150 de zile înainte de data prevăzută la art. 10 alin. (1).

(2) În scopul prevăzut la alin. (1), producătorii au obligația de a transmite administratorului SGR prevăzut la art. 16 alin. (1) o

notificare în format digital cu semnătură electronică simplă sau calificată care să cuprindă cel puțin următoarele:

a) datele de identificare ale producătorului, însoțite de o copie a certificatului de înregistrare fiscală;

b) numele, numărul de telefon și adresa de e-mail a persoanei de contact desemnate din partea producătorului în relația cu administratorul SGR;

c) numărul de unități de ambalaje care fac obiectul SGR în conformitate cu art. 10 alin. (5) din Legea nr. 249/2015, cu modificările și completările ulterioare, și greutatea aferentă de ambalaj exprimată în kilograme introduse pe piața națională în anul calendaristic anterior, defalcate pe tip de material, volum per unitate de ambalaj și categorii de produse conținute.

(3) Data înregistrării este considerată a fi data la care producătorul a transmis corect și complet documentația prevăzută de prezenta hotărâre și cea solicitată de administratorul SGR în condițiile alin. (4), dacă este cazul, indiferent de data la care administratorul SGR a confirmat primirea documentației și caracterul complet al acesteia.

(4) Producătorii sunt obligați să ofere clarificări și informațiile solicitate de către administratorul SGR în legătură cu notificarea de înregistrare în SGR, în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea notificării.

(5) Producătorii care intenționează să introducă pe piața națională produse ambalate prevăzute la art. 1 alin. (1) ulterior împlinirii termenului prevăzut la alin. (1) au obligația de a se înregistra în SGR cu cel puțin 30 de zile înainte de introducerea pe piața națională a produselor ambalate în ambalaje SGR.

ARTICOLUL 4

Obligații specifice funcționării SGR

(1) Producătorii sunt obligați:

a) să încheie contracte cu administratorul SGR, în cel mult 60 de zile de la data înregistrării conform prevederilor art. 3, în vederea îndeplinirii obligațiilor așa cum decurg acestea din prezenta hotărâre;

b) să marcheze ambalajele SGR conform prezentei hotărâri;

c) să utilizeze pentru raportarea ambalajelor puse pe piața națională, care fac obiectul SGR, programul informatic dezvoltat, gestionat și pus la dispoziție de către administratorul SGR;

d) să țină evidența numărului total al produselor în ambalaje SGR pe tip de material, greutate și volume, precum și evidența garanțiilor percepute aferente;

e) să comunice administratorului SGR evidența actualizată prevăzută la lit. d), până la data de 10 a lunii imediat următoare pentru produsele în ambalaje SGR introduse pe piața națională în luna de referință, în formatul și procedura stabilite de administratorul SGR;

f) să plătească administratorului SGR valoarea garanției aferente produselor în ambalaje SGR introduse pe piața națională, până în data de 25 a lunii următoare introducerii pe piață a produselor;

*) Republicată în temeiul art. II din Hotărârea Guvernului nr. 1.214/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 979 din 7 octombrie 2022, dându-se textelor o nouă numerotare.

Hotărârea Guvernului nr. 1.074/2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 955 din 6 octombrie 2021, și ulterior a mai fost modificată și completată prin:

— Hotărârea Guvernului nr. 165/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 4 februarie 2022.

g) să perceapă de la clienții lor garanția aferentă produselor în ambalajele SGR introduse pe piața națională și achiziționate de către aceștia;

h) să plătească administratorului SGR tariful de administrare conform contractului încheiat cu administratorul SGR;

i) să informeze consumatorii sau utilizatorii finali, prin transmiterea informației detaliate pe produs, marcă, tip de material, greutate și volum al ambalajului pentru a fi postată pe pagina de internet a administratorului SGR, despre începerea sau încetarea punerii pe piață a unui anumit tip de produs ambalat în ambalaj SGR;

j) să permită efectuarea controalelor de către autoritățile competente și să furnizeze acestora documente, informații corecte și complete referitoare la propriile ambalaje care fac obiectul SGR, datele comunicate către administratorul SGR și decontările cu acesta, alte produse ambalate care fac obiectul obligațiilor de mediu.

(2) Producătorii prevăzuți la art. 3 alin. (1), prin intermediul administratorului SGR, sunt obligați să realizeze următoarele obiective minime anuale de returnare a ambalajelor SGR:

a) 65% sticlă, 65% plastic, 65% metal pentru anul 2024;

b) 75% sticlă, 80% plastic, 80% metal pentru anul 2025;

c) 85% sticlă, 90% plastic, 90% metal începând cu anul 2026.

(3) Gradul de îndeplinire a obiectivelor de returnare se calculează prin raportul dintre numărul total de ambalaje SGR introduse pe piața națională și numărul total de ambalaje SGR validate în baza codului de bare ca fiind returnate în cadrul SGR în anul calendaristic de referință și va fi verificat de către Administrația Fondului pentru Mediu.

(4) Ambalajele SGR validate ca fiind returnate în cadrul SGR sunt cele stabilite la punctele de returnare prin sistemul electronic de numărare al echipamentelor automate de preluare și, respectiv, la centrul de numărare dacă ambalajele au fost preluate manual la punctele de returnare.

(5) Producătorii sunt obligați să utilizeze programul informatic dezvoltat, gestionat și pus la dispoziție de către administrator.

CAPITOLUL III

Obligațiile comercianților

ARTICOLUL 5

Obligațiile privind înregistrarea în cadrul sistemului de garanție-returnare

(1) Comercianții au obligația să se înregistreze în baza de date gestionată de către administratorul SGR cu cel puțin 150 de zile înainte de data prevăzută la art. 10 alin. (1).

(2) În scopul prevăzut la alin. (1), comercianții au obligația să transmită administratorului SGR o notificare în format digital cu semnătură electronică simplă sau calificată care să cuprindă cel puțin următoarele:

a) datele de identificare, însoțite de copie a certificatului de înregistrare fiscală;

b) numele, numărul de telefon și adresa de e-mail a persoanei de contact desemnate din partea comerciantului în relația cu administratorul SGR;

c) adresa și suprafața fiecărei structuri de vânzare operate de comerciant ca punct de desfacere, astfel cum sunt definite la art. 4 lit. j) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) adresa și detaliile de acces ale punctului de preluare a ambalajelor returnate și orarul de funcționare al punctului de preluare;

e) modalitatea de preluare a ambalajelor returnabile de la deținători: manual sau prin echipamente de preluare;

f) numărul de produse în ambalaje SGR comercializate cu amănuntul pe piața națională în anul calendaristic anterior;

g) numărul de produse în ambalaje SGR pe care comerciantul anticipează că îl va comercializa în anul calendaristic în care este transmisă notificarea de înregistrare;

h) informații din care să rezulte dacă comerciantul se încadrează la una dintre excepțiile prevăzute la art. 17.

(3) Data înregistrării este considerată a fi data la care comerciantul a transmis corect și complet documentația prevăzută la alin. (2).

(4) Comercianții sunt obligați să ofere clarificări și informațiile administratorului SGR în legătură cu notificarea de înregistrare în SGR, în termen de 5 zile lucrătoare de la solicitare.

(5) Comercianții care se înființează sau încep comercializarea de produse în ambalaje care fac obiectul SGR ulterior împlinirii termenului prevăzut la alin. (1) au obligația de a se înregistra în SGR cu cel puțin 30 de zile înainte de comercializarea produselor în ambalaje SGR.

ARTICOLUL 6

Obligații specifice funcționării SGR

(1) Comercianții sunt obligați:

a) să încheie contracte cu administratorul SGR în vederea îndeplinirii obligațiilor ce decurg din prezenta hotărâre, în cel mult 90 de zile de la data înregistrării potrivit prevederilor art. 5;

b) să indice distinct valoarea garanției la raft și pe documentele fiscale aferente produsului în ambalaj SGR;

c) să plătească valoarea garanției operatorilor economici de la care achiziționează produse ambalate în ambalaje SGR;

d) să nu comercializeze produse ambalate în ambalaje SGR achiziționate de la producători neînregistrați în cadrul administratorului SGR sau de la distribuitori ai acestor producători;

e) să nu comercializeze produse ambalate în ambalaje SGR care nu sunt marcate potrivit prevederilor art. 24;

f) să încaseze de la clienții lor garanția aferentă produselor în ambalaje SGR;

g) să afișeze în cadrul structurilor de vânzare informații adresate consumatorilor sau utilizatorilor finali cu privire la:

g.1) tipurile de produse care fac parte din sistemul de garanție-returnare;

g.2) valoarea garanției;

g.3) posibilitatea consumatorilor sau utilizatorilor finali de a returna ambalajul SGR în vederea restituirii valorii garanției în cadrul oricărui punct de returnare de pe teritoriul României;

g.4) adresa și programul de funcționare ale punctului de returnare operat de comerciant;

g.5) modalitatea de preluare a ambalajelor, manual sau prin echipament automat de preluare;

g.6) modalitățile disponibile de restituire a garanției;

g.7) dreptul celui care returnează ambalajul SGR de a solicita restituirea valorii garanției în numerar, prin voucher sau prin transfer bancar, conform art. 14 alin. (2);

g.8) situațiile de refuz al restituirii garanției;

h) să organizeze puncte de returnare, în condițiile prezentei hotărâri;

i) să preia în cadrul punctelor de returnare toate ambalajele SGR returnate de consumatori sau utilizatori finali și să restituie acestora valoarea garanției la momentul returnării ambalajelor SGR, în condițiile prezentei hotărâri;

j) să protejeze ambalajele SGR preluate în cadrul punctelor de returnare împotriva deteriorării, furtului și a altor situații similare, până la preluarea acestora de către administratorul SGR;

k) să permită exclusiv administratorului SGR preluarea ambalajelor SGR de la punctele de returnare, la solicitarea acestuia sau a reprezentantului desemnat al acestuia;

l) să utilizeze pentru raportarea ambalajelor care fac obiectul SGR și a garanțiilor aferente acestora, programul informatic pus la dispoziție online de către administratorul SGR;

m) să țină evidența numărului total al produselor în ambalaje SGR comercializate, defalcat pe produse, pentru fiecare structură de vânzare și/sau magazin online pe care le operează, evidența numărului total al ambalajelor SGR care au fost returnate comerciantului de către consumatori sau utilizatori finali, defalcat pe tip de material și volum, precum și evidența garanțiilor plătite, încasate la vânzarea produselor și returnate către consumatori la punctul de returnare, respectiv încasate de la administratorul SGR;

n) să permită efectuarea controalelor de către autoritățile competente și să furnizeze acestora documente, informații corecte și complete referitoare la modul de îndeplinire a obligațiilor de către comerciant, precum și documentele justificative primite din partea consumatorilor sau utilizatorilor finali, administratorului SGR, și celorlalți operatori economici din cadrul SGR cu care comerciantul a încheiat contracte;

o) să ofere în scris, în termen de maximum 10 zile lucrătoare, clarificări și informațiile solicitate de către administratorul SGR și care sunt în legătură cu îndeplinirea obligațiilor ce decurg din prezenta hotărâre.

(2) Comercianții care, în temeiul art. 17 alin. (7), optează pentru organizarea punctelor de returnare în parteneriat cu unitățile administrativ-teritoriale sau cu asociațiile de dezvoltare intercomunitară, potrivit prevederilor art. 8, vor afișa în cadrul structurilor de vânzare, vizibil și ușor lizibil pentru clienți, următorul text: „Acest magazin nu funcționează ca punct de returnare a ambalajelor”, precum și informația privind localizarea punctelor de returnare puse la dispoziție.

CAPITOLUL IV

Rolul unităților administrativ-teritoriale și al asociațiilor de dezvoltare intercomunitare

ARTICOLUL 7

Organizarea și operarea punctelor de returnare

(1) Autoritățile deliberative la nivelul unităților administrativ-teritoriale, astfel cum sunt definite la art. 5 lit. m) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, pot aproba încheierea acordurilor de parteneriat cu comercianții având structuri de vânzare cu o suprafață mai mică de 200 mp, la solicitarea acestora, în vederea organizării și operării punctelor de returnare conform prezentei hotărâri, cu condiția îndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 8 alin. (2).

(2) Autoritățile deliberative la nivelul unităților administrativ-teritoriale prevăzute la alin. (1), precum și asociațiile de dezvoltare intercomunitară pot organiza puncte de returnare a ambalajelor SGR pe raza administrativ-teritorială a respectivei unități administrativ-teritoriale/asociații de dezvoltare intercomunitară, denumite în continuare *UAT/ADI*, în colaborare și sub coordonarea administratorului SGR.

ARTICOLUL 8

Acorduri de parteneriat

(1) Autoritățile deliberative la nivelul unităților administrativ-teritoriale prevăzute la art. 7 pot aproba încheierea acordurilor de parteneriat prevăzute la art. 7 exclusiv cu comercianții având structuri de vânzare cu suprafața mai mică de 200 mp ce sunt localizați pe raza administrativ-teritorială a UAT.

(2) Pentru punctele de returnare organizate potrivit prevederilor art. 7, operatorii acestora trebuie:

a) să asigure o capacitate de preluare cel puțin egală cu suma ambalajelor SGR comercializate de către comercianții asociați;

b) să respecte obligațiile instituite de către administratorul SGR, în condițiile prezentei hotărâri;

c) să desemneze un responsabil în relația cu administratorul SGR.

(3) Punctele de returnare prevăzute la alin. (1) și art. 7 sunt organizate de către autoritățile executive la nivelul unităților administrativ-teritoriale sau de către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, respectiv de către asocierea dintre acestea și comercianții cu suprafețe de vânzare de sub 200 mp, prin responsabilul desemnat pentru relația cu administratorul SGR.

(4) Operatorul punctelor de returnare prevăzute la alin. (1) și art. 7 are obligația de a oferi consumatorilor finali posibilitatea de rambursare a garanției în numerar, prin transfer bancar sau prin voucher care poate fi utilizat sau schimbat în numerar în cadrul structurilor de vânzare ale comercianților asociați potrivit art. 7 alin. (1) sau în cadrul structurilor de vânzare de pe raza administrativ-teritorială în situația art. 7 alin. (2), după caz.

(5) În cazul punctelor de returnare prevăzute la alin. (1) și art. 7 care sunt operate de către unitatea administrativ-teritorială sau asociația de dezvoltare intercomunitară, operatorul va respecta obligațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. i)–l), n) și o) în sarcina comercianților.

(6) Operatorul punctelor de returnare prevăzute la alin. (1) și art. 7 este obligat să țină evidența numărului total al ambalajelor SGR care au fost returnate acestuia, defalcat pe tip de material și volum, precum și evidența garanțiilor plătite către consumatori la punctul de returnare, respectiv încasate de la administratorul SGR.

(7) Operatorul prevăzut la alin. (5) va răspunde contravențional în aceleași condiții cu comercianții care operează puncte de returnare, în condițiile prezentei hotărâri.

ARTICOLUL 9

Compensarea costurilor

În situația în care autoritățile deliberative la nivelul unităților administrativ-teritoriale sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară asigură organizarea și operarea punctelor de returnare în conformitate cu prevederile art. 7 și 8, acestea vor beneficia din partea administratorului SGR de compensarea costurilor prin tariful de gestionare, stabilit de administratorul SGR în conformitate cu prevederile ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor prevăzut la art. 27 alin. (3), în funcție de modalitatea de preluare a ambalajelor SGR returnate, respectiv manuală sau prin echipament automat de preluare.

CAPITOLUL V

Sistemul de garanție-returnare

ARTICOLUL 10

Sistemul de garanție-returnare

(1) Începând cu data de 30 noiembrie 2023, SGR, unic la nivel național, este obligatoriu tuturor producătorilor și comercianților în condițiile prezentei hotărâri, aplicându-se atât produselor fabricate pe teritoriul național, cât și produselor importate sau achiziționate intracomunitar, în condiții nediscriminatorii, inclusiv în ceea ce privește posibilitatea participării efective a operatorilor economici la funcționarea sistemului și tarifele impuse acestora de către administratorul SGR.

(2) Este interzisă introducerea pe piața națională a produselor ambalate în ambalajele prevăzute la art. 1 alin. (1)

dacă producătorii acestora nu sunt înregistrați în SGR potrivit prevederilor de la art. 3 alin. (1), respectiv art. 5 alin. (1).

(3) Este interzisă introducerea pe piața națională a produselor ambalate în ambalajele prevăzute la art. 1 alin. (1) dacă acestea nu sunt inscripționate în condițiile prevăzute la art. 24, cu excepția produselor care se află în stocul producătorilor sau comercianților la data prevăzută la alin. (1).

(4) Stocurile prevăzute la alin. (3) pot fi introduse pe piață, respectiv comercializate, după caz, cel târziu până la data de 31 decembrie 2024, dată după care introducerea acestora pe piața națională, respectiv comercializarea lor este interzisă.

(5) În cazul bunurilor importate sau achiziționate intracomunitar după data intrării în funcțiune a SGR nu se aplică interdicția prevăzută la alin. (4) dacă respectivele bunuri sunt inscripționate înainte de prima furnizare pentru distribuire, consum sau utilizare.

ARTICOLUL 11

Înregistrarea în cadrul sistemului de garanție-returnare

Procedura de înregistrare în SGR se stabilește de către administratorul SGR și se publică pe pagina proprie de internet cu cel puțin 150 de zile înainte de împlinirea termenelor de la art. 3 alin. (1), respectiv art. 5 alin. (1).

ARTICOLUL 12

Garanția

(1) Garanția reprezintă suma plătită de către consumatorul sau utilizatorul final la momentul achiziționării unui produs în ambalaj SGR, separată de prețul produsului, gestionată în cadrul sistemului de garanție-returnare prin intermediul administratorului SGR și care este restituită integral consumatorului sau utilizatorului final la momentul returnării ambalajului SGR în cadrul unui punct de returnare.

(2) Garanția se aplică pentru fiecare unitate de produs în ambalaj SGR și este evidențiată distinct în documentele fiscale ale producătorilor, distribuitorilor și comercianților, la comercializarea produselor, inclusiv către consumatorii sau utilizatorii finali.

(3) Începând cu data intrării în funcțiune a SGR, producătorii prevăzuți la pct. 1 lit. k) din anexă sunt obligați ca la momentul introducerii pe piața națională a produselor în ambalaje SGR să perceapă garanția prevăzută la alin. (1).

(4) Începând cu data intrării în funcțiune a SGR, comercianții sunt obligați să perceapă garanția de la consumatorii sau utilizatorii finali.

(5) Începând cu data intrării în funcțiune a SGR, valoarea garanției este în cuantum de 0,5 lei pentru toate tipurile de ambalaj SGR.

(6) Administratorul SGR are dreptul de a solicita autorității publice centrale pentru protecția mediului modificarea valorii garanției, inclusiv diferențiat pe tip de ambalaj, respectiv pe tip de material.

(7) Valoarea garanției modificată potrivit solicitării prevăzute la alin. (6) se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa autorității publice centrale pentru protecția mediului, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (6) lit. e) din Legea nr. 249/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(8) Același operator economic nu poate fi obligat la plata de mai multe ori a garanției aferente aceleiași unități de produs în ambalaj SGR.

(9) Rambursarea prețului produselor în ambalaje SGR, ca urmare a returnării produselor comandate, presupune inclusiv rambursarea garanției aferente produselor returnate.

ARTICOLUL 13

Modul de funcționare a punctelor de returnare

(1) În cadrul punctelor de returnare, comercianții sunt obligați să accepte ambalajele SGR returnate de consumatorii sau utilizatorii finali, indiferent de locul din care a fost achiziționat produsul ambalat și fără a condiționa acceptarea ambalajului SGR de prezentarea bonului fiscal.

(2) În cadrul punctelor de returnare, comercianții vor păstra ambalajele SGR returnate, separat de deșeuri sau alte ambalaje care nu fac parte din SGR, în vederea preluării acestora prin grija administratorului SGR.

(3) Punctul de returnare este organizat în cadrul structurii de vânzare a comerciantului sau în imediata vecinătate a acesteia, fără depășirea unei distanțe de 150 de metri față de structura de vânzare și având cel puțin același program de funcționare ca structura de vânzare a comerciantului.

(4) Punctele de returnare organizate conform prevederilor art. 7 și art. 8 alin. (1) vor fi amplasate în zone accesibile consumatorilor de pe raza UAT-urilor.

(5) Pentru toate punctele de returnare, inclusiv cele organizate în afara spațiului de vânzare, operatorii punctelor de returnare vor asigura monitorizarea și securitatea acestora, în baza unui regulament propriu care să asigure păstrarea integrității punctului de returnare, a echipamentelor acestuia și a ambalajelor returnate.

(6) Administratorul SGR este proprietarul ambalajelor SGR returnate în cadrul punctelor de returnare.

ARTICOLUL 14

Rambursarea garanției către consumatori sau utilizatori finali

(1) Consumatorii sau utilizatorii finali pot restitui ambalajul SGR în cadrul oricărui punct de returnare organizat de către comercianți pe teritoriul României, indiferent de locul din care a fost achiziționat produsul ambalat și fără a putea fi condiționați de prezentarea bonului fiscal în vederea recuperării garanției, în condițiile prezentei hotărâri.

(2) În cazul în care la punctul de returnare:

a) ambalajele SGR sunt preluate manual, valoarea garanției este returnată consumatorilor sau utilizatorilor finali, în numerar, prin voucher sau prin transfer bancar. Transferul bancar va fi realizat la solicitarea consumatorului numai cu acordul comerciantului și cu suportarea comisioanelor bancare de către solicitant;

b) ambalajele SGR sunt preluate prin echipament automat de preluare, valoarea garanției este returnată consumatorilor sau utilizatorilor finali fie prin voucher pe care aceștia, în cadrul aceluiași comerciant care operează echipamentul automat de preluare, îl pot preschimba în numerar sau îl pot utiliza la efectuarea cumpărăturilor, în termen de maximum 12 luni de la eliberarea voucherului, fie prin transfer bancar. Transferul bancar va fi realizat la solicitarea consumatorului numai cu acordul comerciantului și cu suportarea comisioanelor bancare de către solicitant.

(3) Garanția nu va fi restituită către consumatori sau utilizatori finali dacă ambalajul returnat:

a) nu are aplicat marcajul care indică apartenența la SGR, respectiv simbolul reprezentativ și codul de bare prevăzute la art. 24 alin. (1) sau dacă acesta nu este vizibil ori lizibil;

b) nu este returnat întreg ori este degradat sau deformat astfel încât nu se poate stabili apartenența la SGR;

c) nu este golit în întregime de conținut; sau

d) nu este returnat în termen de maximum 24 de luni de la data publicării pe pagina de internet a administratorului SGR a anunțului privind încetarea introducerii pe piață de către producător a produsului respectiv.

ARTICOLUL 15

Tariful de administrare

(1) Pentru acoperirea obligațiilor financiare aferente aducerii la îndeplinire a răspunderii extinse a producătorilor pentru ambalajele care fac obiectul SGR, administratorul SGR stabilește și percepe de la producători tariful de administrare al SGR care trebuie să includă și tariful de gestionare.

(2) Tariful de administrare se percepe producătorilor și va fi stabilit de administratorul SGR în conformitate cu prevederile ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor prevăzut la art. 27 alin. (3), pentru stabilirea metodologiei de calcul al tarifelor de administrare și gestionare, în funcție de tipul de material, greutate și volum, prin raportare la costurile totale de funcționare ale SGR alocate producătorilor în mod proporțional cu cantitatea de ambalaje SGR puse pe piață.

(3) Cuantumul și frecvența plății tarifului de administrare vor fi stabilite în mod transparent de către administratorul SGR, pe baza metodologiei prevăzute la art. 27 alin. (3).

ARTICOLUL 16

Tariful de gestionare

(1) Tariful de gestionare se achită operatorilor punctelor de returnare pentru ambalajele preluate de către administratorul SGR și va fi stabilit de administratorul SGR în conformitate cu prevederile ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor prevăzut la art. 27 alin. (3) pentru stabilirea metodologiei de calcul al tarifelor de administrare și gestionare, în funcție de modalitatea de preluare a ambalajelor SGR returnate, respectiv manuală sau prin echipament automat de preluare.

(2) Cuantumul și frecvența plății tarifului de gestionare vor fi stabilite în mod transparent de către administratorul SGR, pe baza metodologiei prevăzute la art. 27 alin. (3).

ARTICOLUL 17

Excepții

(1) Prin excepție de la prevederile art. 27 alin. (4), SGR nu se aplică produselor exportate, comercializate în magazine tip duty-free și celor care se comercializează în mijloacele de transport internațional.

(2) Prin excepție de la prevederile art. 6 alin. (1) lit. h)—k), comercianții care fac disponibile pe piața națională produse ambalate în ambalaje SGR exclusiv prin intermediul unor platforme online nu au obligația de a organiza puncte de returnare.

(3) Comercianții HoReCa au obligația să perceapă garanția de la consumatorii finali pentru produsele în ambalaje SGR consumate în afara structurii de vânzare și să nu perceapă garanția pentru produsele în ambalaje SGR consumate la locul structurii de vânzare.

(4) Ambalajele SGR ale produselor consumate la locul structurii de vânzare a comercianților HoReCa vor fi preluate și gestionate de către administratorul SGR în cadrul sistemului de garanție-returnare în aceeași manieră cu cele colectate din cadrul punctelor de returnare.

(5) Comercianții HoReCa nu au obligația de a organiza puncte de returnare și nu li se va plăti de către administratorul SGR tariful de gestionare.

(6) Prin excepție de la prevederile art. 6 alin. (1) lit. h), comercianții care fac disponibile produse ambalate în ambalaje SGR către consumatorii finali exclusiv prin intermediul automatelor nu au obligația de a organiza puncte de returnare.

(7) Comercianții având structuri de vânzare cu o suprafață mai mică de 200 mp care nu își organizează propriile puncte de returnare își vor îndeplini obligațiile de organizare a punctelor de returnare prin asociere cu alți comercianți care au structuri de

vânzare cu o suprafață mai mică de 200 mp sau prin acord de parteneriat cu UAT/ADI potrivit prevederilor art. 8.

(8) În situația prevăzută la alin. (7), distanța până la punctul de returnare realizat nu poate fi mai mare de 500 m față de fiecare structură de vânzare a comerciantului din acordul de parteneriat, pentru structurile de vânzare din localități rurale, respectiv 150 m pentru structurile de vânzare din localități urbane.

CAPITOLUL VI

Administratorul sistemului de garanție-returnare

ARTICOLUL 18

Administratorul SGR

(1) Administratorul SGR este persoana juridică română, unică la nivel național, constituită sub forma unei societăți pe acțiuni potrivit prevederilor Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înființată exclusiv pentru a implementa, gestiona, opera și a asigura finanțarea sistemului de garanție-returnare.

(2) Administratorul SGR va avea ca acționari structurile asociative ale producătorilor și care dețin împreună o cotă de piață de cel puțin 30%, raportat la numărul de unități de ambalaje SGR introduse pe piață în ultimul an fiscal încheiat anterior depunerii documentației pentru acreditare, conform prevederilor alin. (5), și statul român reprezentat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului cu un procent de 20%. Din acționariat pot face parte și structurile asociative ale comercianților care introduc și comercializează pe piața națională produse ambalate în ambalaje SGR.

(3) Capitalul social al societății constituite nu poate fi mai mic de 5 milioane lei.

(4) Entitatea care dorește să fie desemnată ca administrator SGR trebuie să depună documentația prevăzută la art. 22 în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

(5) Cererea prevăzută la alin. (4) se poate depune până la data de 4 martie 2022.

ARTICOLUL 19

Desemnarea administratorului SGR

(1) În situația în care este depusă o singură solicitare pentru desemnarea administratorului SGR, societatea solicitantă are obligația de a întreprinde demersurile necesare pentru dobândirea calității de acționar de către statul român, reprezentat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 18 alin. (5) și cu respectarea procentului de deținere prevăzut la alin. (5) și la art. 18 alin. (2), iar ulterior persoana juridică solicitantă va fi desemnată drept administrator al SGR, prin hotărâre a Guvernului, în termen de maximum 60 de zile de la depunerea documentelor prevăzute la art. 22.

(2) În situația în care sunt depuse două sau mai multe solicitări pentru desemnarea administratorului SGR, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului lansează o procedură de selecție, în termen de 10 zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 18 alin. (5).

(3) Procedura de selecție prevăzută la alin. (2) se aprobă prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, și se aplică exclusiv pentru situația prevăzută la alin. (2).

(4) În cazul în care administratorul SGR este selectat în urma procedurii de selecție prevăzute la alin. (2), societatea selectată are obligația de a întreprinde demersurile necesare pentru dobândirea calității de acționar de către statul român, reprezentat de autoritatea publică centrală pentru protecția

mediului, în termen de 30 de zile de la data desemnării câștigătorului procedurii de selecție și cu respectarea procentului de deținere prevăzut la alin. (5) și art. 18 alin. (2), iar ulterior desemnarea acestuia se realizează prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la finalizarea procedurii de selecție și anunțarea administratorului selectat.

(5) În cadrul societății prevăzute la art. 18 alin. (1), statul român, reprezentat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, deține 20% din acțiuni, iar restul de 80% din acțiuni sunt deținute de structurile asociative reprezentative ale producătorilor și ale comercianților, cu respectarea următoarelor condiții cumulative:

a) structurile asociative reprezentative ale producătorilor dețin maximum 75% din acțiunile societății; și

b) structurile asociative reprezentative ale comercianților dețin maximum 25% din acțiunile societății.

(6) Veniturile înregistrate cu orice titlu de către administratorul SGR, inclusiv garanțiile nerevendicate, se folosesc în mod exclusiv pentru susținerea funcționării și creșterea eficienței sistemului de garanție-returnare.

(7) În cadrul administratorului se constituie, potrivit dispozițiilor legale de drept comun, Consiliul de supraveghere, care va include cel puțin un membru nominalizat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

(8) Prin hotărâre a Guvernului, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, se constituie Comitetul de supraveghere, format din reprezentanți ai producătorilor, comercianților și ai autorităților publice cu responsabilități în domeniu, și se aprobă structura și modul de funcționare a acestuia.

ARTICOLUL 20

Retragerea calității de administrator al SGR

(1) Calitatea de administrator al SGR va fi retrasă, prin hotărâre a Guvernului, în cazul existenței uneia dintre următoarele situații:

a) nerespectarea prevederilor art. 19 alin. (6) sau art. 23 alin. (9) lit. w), constatată de către instituțiile competente, privind destinația veniturilor înregistrate sub orice formă de către administratorul SGR;

b) nerespectarea prevederilor art. 18 alin. (2) și (3) privind menținerea condițiilor care au stat la baza selecției administratorului SGR;

c) în cazul în care administratorul SGR nu realizează, începând cu anul 2027, cel puțin jumătate din obiectivele de colectare prevăzute la art. 4 alin. (2) pentru cel puțin două din tipurile de material din sfera SGR;

d) în cazul în care administratorul SGR a fost condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni în legătură cu administrarea sistemului de garanție-returnare;

e) în cazul deschiderii procedurii falimentului a administratorului SGR, stabilit prin hotărâre judecătorească definitivă de către instanțele competente.

(2) În cazul în care Comitetul de supraveghere apreciază sau ia cunoștință, după caz, că administratorul SGR se află în cel puțin una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), va notifica, de îndată, în scris, despre această situație autoritatea publică centrală pentru protecția mediului.

(3) Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului va iniția, în termen de 30 de zile de la primirea notificării prevăzute la alin. (2), proiectul de hotărâre a Guvernului privind retragerea calității de administrator al SGR.

(4) La data intrării în vigoare a hotărârii prevăzute la alin. (1) se organizează o nouă procedură pentru desemnarea unui alt administrator SGR, conform prevederilor prezentei hotărâri.

ARTICOLUL 21

Obligațiile vechiului administrator SGR

(1) Administratorul SGR căruia i s-a retras calitatea de administrator potrivit art. 20 are obligația de a-și continua activitatea până la desemnarea unui alt administrator SGR, sub controlul direct și nemijlocit al Comitetului de supraveghere conform atribuțiilor stabilite prin hotărârea prevăzută la art. 20 alin. (1).

(2) După intrarea în vigoare a hotărârii prevăzute la art. 20 alin. (1), Comitetul de supraveghere urmărește ca activitatea vechiului administrator să vizeze exclusiv gestionarea curentă a SGR, fără a fi implicate activități de investiții sau oricare alte cheltuieli esențiale.

(3) În termen de 30 de zile de la desemnarea noului administrator ca urmare a finalizării procedurii organizate potrivit art. 20 alin. (4), fostul administrator SGR va transfera noului administrator SGR toate activele și tot pasivul societății pe baza unui raport întocmit de un evaluator independent autorizat.

ARTICOLUL 22

Documente necesare în vederea desemnării ca administrator al SGR

Societățile interesate să fie desemnate ca administrator al SGR vor depune, în termenul prevăzut la art. 18 alin. (4), documentația necesară desemnării, care conține cel puțin următoarele:

a) planul de organizare a SGR, care cuprinde măsurile necesare pentru implementarea și funcționarea efectivă a sistemului, precum și pentru îndeplinirea obiectivelor minime anuale de returnare a ambalajelor SGR prevăzute la art. 4 alin. (2);

b) planul financiar anual și metoda de finanțare a sistemului de garanție-returnare pe termen scurt, mediu și lung, care să indice inclusiv tariful de administrare și tariful de gestionare a returnării;

c) planul anual de atingere a obiectivelor de returnare prevăzute la art. 4 alin. (2);

d) planul de contractare cu operatorii economici care fac parte din sistemul de garanție-returnare;

e) planul anual privind campaniile educaționale și publicitare de informare și conștientizare a populației cu privire la SGR;

f) certificatul constatator al societății pe acțiuni solicitante, eliberat de către registrul comerțului, valabil la data depunerii.

ARTICOLUL 23

Obligațiile administratorului SGR

(1) Administratorul SGR implementează, gestionează, operează și asigură finanțarea sistemului de garanție-returnare.

(2) Administratorul SGR are obligația rambursării costurilor de operare a stațiilor de sortare pentru ambalajele SGR provenite din colectarea separată a deșeurilor municipale și care îndeplinesc condițiile de preluare stabilite în sarcina comercianților.

(3) Pentru situația prevăzută la alin. (2), administratorul SGR va achita un tarif de gestionare către stațiile de sortare doar în situația în care acestea din urmă îndeplinesc criteriile solicitate de către administratorul SGR, tarif care poate fi cel mult egal cu tariful de gestionare stabilit de administratorul SGR pentru preluare manuală în conformitate cu prevederile ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor prevăzut la art. 27 alin. (3).

(4) Administratorul SGR are obligația afișării lunare pe pagina proprie de internet a cantității de ambalaje SGR puse pe piață și, respectiv, recuperate, în număr de unități și în kg, pentru fiecare tip de material: plastic, metal, sticlă, până la data de 15 a lunii următoare celei de referință.

(5) Administratorul SGR are obligația de a pune la dispoziție raportarea pentru fiecare unitate administrativ-teritorială în care

desfășoară activitatea de preluare a ambalajelor utilizate, cantitatea de ambalaje preluată de pe teritoriul administrativ al acesteia, cu o frecvență trimestrială, în maximum 25 de zile după trimestrul de referință.

(6) Raportarea prevăzută la alin. (5) trebuie să conțină cel puțin cantitatea de ambalaje preluate, pe tip de material și volum.

(7) Administratorul SGR raportează trimestrial, în maximum 25 de zile după trimestrul de referință, autorității publice centrale pentru protecția mediului gradul și modalitatea de ducere la îndeplinire a obligațiilor ce decurg din prezenta hotărâre, inclusiv în ce privește încredințarea spre reciclare, și va furniza orice alte informații solicitate în scris de autoritățile competente în legătură cu funcționarea sistemului de garanție-returnare.

(8) Metodologia raportărilor prevăzute la alin. (4)—(7) va fi stabilită prin ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

(9) Administratorul SGR are următoarele obligații:

a) să constituie, în termen de maximum 60 de zile de la înființare, Consiliul de supraveghere;

b) să solicite încheierea contractelor de prestări servicii, denumite în continuare *contracte SGR*, cu toți producătorii care pun pe piață ambalaje SGR, în termen de 60 de zile de la data înregistrării producătorului conform prevederilor art. 3 alin. (5);

c) să notifice autoritatea centrală pentru protecția mediului cu privire la producătorii care refuză încheierea contractului SGR, furnizând informații cu privire la identificarea fiscală a acestora și demersurile întreprinse în vederea încheierii contractelor, în cel mult 30 de zile după expirarea termenului prevăzut la lit. b);

d) să furnizeze producătorilor specificațiile tehnice ale marcatului SGR obligatoriu a fi aplicat de către aceștia pe ambalajele SGR, în cel mult 30 de zile de la semnarea contractului prevăzut la lit. b);

e) să constituie și să administreze registrul ambalajelor SGR;

f) să raporteze Comitetului de supraveghere producătorii care nu își îndeplinesc obligațiile contractuale față de administratorul SGR;

g) să solicite încheierea contractelor de prestări servicii, denumite în continuare *convenții SGR*, cu toți comercianții de produse care fac obiectul SGR, în termen de 90 de zile de la data înregistrării comerciantului conform prevederilor art. 5 alin. (1);

h) să notifice autoritatea centrală pentru protecția mediului cu privire la comercianții care refuză încheierea convenției SGR, furnizând informații cu privire la identificarea fiscală a acestora și demersurile întreprinse în vederea încheierii contractelor, cel târziu în termen de 30 de zile după expirarea termenului prevăzut la lit. g);

i) să încredințeze toate cantitățile de ambalaje SGR returnate în cadrul sistemului de garanție-returnare spre reciclare;

j) să ia în considerare și să utilizeze infrastructura existentă, publică sau privată, în derularea operațiunilor sale logistice legate de ambalajele returnate, cu condiția ca aceasta să respecte cerințele tehnice ale SGR;

k) să ramburseze comercianților valoarea integrală a garanțiilor returnate consumatorilor sau utilizatorilor finali, în condițiile prevăzute de prezenta hotărâre, cu o frecvență lunară, pentru luna anterioară achitării, în baza solicitărilor acestora, conform convențiilor semnate cu aceștia;

l) să stabilească și să plătească comercianților tariful de gestionare în schimbul ambalajelor SGR preluate de aceștia prin punctele de returnare de la consumatorii sau utilizatorii finali, cu o frecvență lunară, pentru luna anterioară achitării, conform contractului;

m) să asigure și să achite preluarea ambalajelor SGR de la punctele de returnare cu o frecvență și într-o manieră care să nu perturbe buna funcționare a comercianților, conform contractului;

n) să stabilească, să perceapă și să încaseze tariful de administrare plătit de către producători administratorului SGR, în condițiile prezentei hotărâri;

o) să îndeplinească toate măsurile prevăzute în documentația depusă în vederea desemnării în conformitate cu prevederile art. 22;

p) să stabilească și să deruleze procedura de înregistrare în cadrul sistemului de garanție-returnare a operatorilor economici cărora le revine obligația de înregistrare;

q) să asigure îndeplinirea obiectivelor de returnare stabilite de prezenta hotărâre;

r) să ofere informațiile solicitate de către operatorii economici și consumatorii sau utilizatorii finali cu privire la funcționarea sistemului de garanție-returnare, obligațiile ce revin operatorilor economici în cadrul sistemului și orice alte informații ce servesc la conformarea conduitei acestora în scopul bunei funcționări a sistemului;

s) să își desfășoare activitatea în mod nediscriminatoriu în relațiile cu operatorii economici;

t) să stabilească, să opereze și să actualizeze un sistem informatic care să centralizeze date referitoare la:

1. evidența tuturor ambalajelor SGR introduse pe piața națională;

2. evidența garanțiilor plătite, restituite și nerestituite în cadrul SGR;

3. producătorii și comercianții înregistrați în cadrul SGR;

4. punctele de returnare și centrele de numărare din cadrul SGR;

5. operatorii care efectuează preluarea și transportul ambalajelor SGR;

6. reciclatorii care au încheiat un contract cu administratorul SGR;

u) să facă dovada trasabilității ambalajelor SGR de la punctele de returnare de unde operatorii economici cu care a contractat serviciile au preluat ambalajele până la centrul de numărare, respectiv la reciclator, prin documente financiar-contabile și documente justificative;

v) să identifice și să implementeze în timp util soluții optime pentru înlăturarea oricărui disfuncționalități de orice natură în buna funcționare a sistemului, cu participarea operatorilor economici implicați, dacă este cazul;

w) să desfășoare campanii educaționale și publicitare de informare și conștientizare a populației și a operatorilor economici cu privire la funcționarea sistemului de garanție-returnare, alocând în acest sens o sumă anuală echivalentă cu 1,5—2% din veniturile sale constând în garanții nereturnate și sume obținute din vânzarea de material trimis de administratorul SGR către reciclare;

x) să permită efectuarea controalelor de către autoritățile competente și să furnizeze acestora documente, informații corecte și complete referitoare la modul de îndeplinire a obligațiilor de către administratorul SGR și ceilalți operatori economici din cadrul sistemului;

y) să păstreze în condiții de siguranță datele cu caracter confidențial raportate de către operatorii economici conform prezentei hotărâri, dacă îi sunt comunicate astfel de date; această obligație este aplicabilă inclusiv membrilor organelor constitutive și personalului angajat al administratorului SGR; datele pe care administratorul SGR este obligat să le raporteze autorității publice centrale pentru protecția mediului sau altor autorități competente și cele pe care trebuie să le aducă la cunoștința publicului conform prezentei hotărâri vor fi transmise cu respectarea obligației de confidențialitate față de operatorii economici din cadrul sistemului;

z) să publice pe pagina sa de internet, cu respectarea obligației de confidențialitate față de operatorii economici din cadrul sistemului;

1. cantitatea de ambalaje SGR puse pe piață și, respectiv, returnate, în kg și număr de bucăți, pentru fiecare tip de material: plastic, metal, sticlă, până la data de 25 a lunii următoare;

2. cantitatea de ambalaje SGR returnate preluată de pe teritoriul administrativ al fiecărei unități administrativ-teritoriale, defalcată pe număr de bucăți, greutate și tip de material, cel puțin trimestrial;

3. informații destinate consumatorilor și utilizatorilor finali privind funcționarea sistemului de garanție-returnare și posibilitatea acestora de a returna ambalajele SGR în vederea recuperării garanției;

4. informații privind încetarea punerii pe piață a unui anumit tip de produs în ambalaj SGR, la solicitarea producătorului;

aa) să păstreze în format electronic, pentru o perioadă de 10 ani, toate evidențele și raportările cerute în temeiul prezentei hotărâri.

(10) În situația în care administratorul SGR încetează să mai întrunească oricare dintre criteriile avute în vedere la desemnarea calității de administrator SGR, acesta are obligația:

a) să înștiințeze de îndată, în scris, autoritatea centrală pentru protecția mediului, cu indicarea criteriilor care nu mai sunt întrunite și a evenimentului care a determinat nerespectarea criteriilor;

b) să întreprindă toate măsurile necesare astfel încât să asigure respectarea criteriilor avute în vedere la desemnarea calității de administrator SGR, în termen de 90 de zile de la data producerii evenimentului care a determinat nerespectarea criteriilor.

(11) În situația în care Comitetul de supraveghere constată deficiențe semnificative în activitatea administratorului SGR, care pot conduce la nerespectarea obligațiilor sale potrivit prezentei hotărâri, acesta propune administratorului SGR luarea unor măsuri de redresare și înștiințează instituțiile abilitate și poate recomanda abrogarea actului normativ prin care a fost desemnat ca administrator al SGR.

(12) Acționarii administratorului SGR vor asigura monitorizarea continuă a planului de afaceri și a documentației de desemnare și vor propune Comitetului de supraveghere modificarea acestora ori de câte ori este nevoie pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor stabilite prin prezenta hotărâre.

(13) Administratorul SGR este obligat să respecte măsurile stabilite prin prezenta hotărâre, măsurile propuse prin planul de organizare a SGR, planul financiar anual și metoda de finanțare a sistemului de garanție-returnare, planul anual de atingere a obiectivelor de returnare, planul de contractare cu operatorii economici care fac parte din sistemul de garanție-returnare și planul anual privind campaniile educaționale și publicitare de informare și conștientizare a populației cu privire la SGR.

(14) Administratorul SGR propune autorității competente pentru protecția mediului planul pentru continuarea activității societății.

ARTICOLUL 24

Marcajul specific sistemului de garanție-returnare

(1) Producătorii sunt obligați să marcheze ambalajele SGR introduse pe piața națională cu un simbol reprezentativ, ușor de recunoscut și înțeles de către consumatori, marcă înregistrată a autorității publice centrale pentru protecția mediului și cu un cod de bare (EAN) în conformitate cu specificațiile oferite de administratorul SGR, care indică apartenența produsului la sistemul de garanție-returnare.

(2) Simbolul care indică apartenența produsului la sistemul de garanție-returnare este unic la nivel național pentru toate ambalajele SGR, se va aplica direct pe ambalaj, pe eticheta produsului sau pe eticheta suplimentară, după caz, trebuie să fie

vizibil, lizibil, durabil și nu se va suprapune cu un alt element grafic al ambalajului sau al etichetei.

(3) Codul de bare aplicat pe ambalajul SGR sau pe eticheta produsului va oferi informațiile necesare, suficiente și verificabile astfel încât să permită cel puțin stabilirea apartenenței ambalajului la SGR, greutatea și volumul ambalajului, precum și identitatea producătorului.

(4) Simbolul care indică apartenența la sistemul de garanție-returnare va fi aprobat prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor pe baza propunerii elaborate de administratorul SGR, care va îndeplini formalitățile necesare pentru dobândirea drepturilor de proprietate intelectuală aferente și transferarea acestora, în termen de maximum un an de la înregistrarea lor, către autoritatea centrală de mediu, care va deține aceste drepturi.

(5) Administratorul SGR acordă gratuit producătorilor înscriși în SGR dreptul de a aplica marcajul SGR asupra ambalajelor SGR pe care le introduc pe piața națională.

(6) Începând cu data intrării în funcțiune a sistemului de garanție-returnare, este interzis a se introduce sau a face disponibile pe piața națională produse ambalate în ambalaje SGR care nu poartă marcajul care indică apartenența la sistemul de garanție-returnare conform prezentei hotărâri.

(7) Până la data intrării în funcțiune a sistemului de garanție-returnare este interzis a se introduce sau a face disponibile pe piața națională produse ambalate în ambalaje SGR care poartă marcajul de apartenență la sistemul de garanție-returnare conform prezentei hotărâri.

CAPITOLUL VII

Contravenții și sancțiuni

ARTICOLUL 25

Constatarea și sancționarea contravențiilor

(1) Supravegherea implementării sistemului de garanție-returnare se va efectua de către Comitetul de supraveghere care va asigura transparența și stabilitatea sistemului și va sesiza organele competente ori de câte ori va avea cunoștință despre încălcarea oricăreia dintre obligațiile prevăzute de prezenta hotărâre în sarcina operatorilor economici și a administratorului SGR.

(2) Procedura de control și atribuțiile Comitetului de supraveghere în cadrul sistemului de garanție-returnare vor fi stabilite de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

(3) Următoarele fapte constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să fie considerate infracțiuni, și se sancționează astfel:

a) cu amendă de la 4.000 lei la 8.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 4 alin. (1) lit. e), art. 6 alin. (1) lit. f), g), k), l) și alin. (2), art. 13 alin. (2) și art. 23 alin. (9) lit. b), d), m), r), t), u), w), x), y) și z);

b) cu amendă de la 8.000 lei la 16.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 6 alin. (1) lit. i), art. 23 alin. (9) lit. f) și h);

c) cu amendă de la 16.000 lei la 30.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 4 alin. (1) lit. h), art. 6 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 23 alin. (9) lit. e), p), aa) și art. 24;

d) cu amendă de la 20.000 lei la 40.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 3, art. 4 alin. (1) lit. a) și g), art. 5, art. 6 alin. (1) lit. d), e), h) și o), art. 13 alin. (1), art. 23 alin. (9) lit. k), l) și lit. z) pct. 1;

e) cu amendă de la 30.000 lei la 50.000 lei, în cazul nerespectării prevederilor art. 4 alin. (1) lit. b), d), f), i) și j), art. 6

alin. (1) lit. m), art. 10 alin. (2), (3) și (4), art. 19 alin. (6), art. 23 alin. (9) lit. a), n), s) și lit. z) pct. 2 și alin. (10).

(4) Constatarea contravențiilor, din oficiu sau la cererea Comitetului de supraveghere, precum și aplicarea sancțiunilor corespunzătoare se vor face de către următoarele organe de control:

a) Garda Națională de Mediu, în ceea ce privește obligațiile prevăzute la art. 3, art. 4 alin. (1) lit. a), d), e), g) și j), art. 6 alin. (1) lit. a), f), h), k), l), m) și o), art. 10 alin. (4), art. 23 alin. (9) lit. a), b), d), e), f), h), k), l), m), p), r), s), t), w), x), y), z) și aa) și alin. (10) și art. 24;

b) Administrația Fondului pentru Mediu, în ceea ce privește obligațiile prevăzute la art. 3, art. 4 alin. (1) lit. f), h), art. 5, art. 6 alin. (1) lit. c), art. 10 alin. (2) și (3), art. 19 alin. (6), art. 23 alin. (9) lit. e), k), l), n), t), u) și aa) și alin. (10);

c) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, în ceea ce privește obligațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. b), d), e), g) și i) și alin. (2), art. 10 alin. (4), art. 23 alin. (9) lit. r) și art. 24, prin raportare la relațiile cu consumatorii, așa cum sunt definiți potrivit reglementărilor speciale în domeniu.

(5) Contravențiilor prevăzute la alin. (3) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

ARTICOLUL 26

Neîndeplinirea obiectivelor de returnare

(1) În cazul neîndeplinirii obiectivelor de returnare a ambalajelor SGR prevăzute la art. 4 alin. (2), producătorii, prin intermediul administratorului SGR, sunt obligați să declare și să achite contribuțiile stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Contribuțiile plătite de administratorul SGR conform alin. (1) se reflectă în metodologia de calcul al tarifului de administrare aprobată prin ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor prevăzut la art. 27 alin. (3).

(3) Gradul de îndeplinire a obiectivelor de returnare a ambalajelor SGR prevăzute la art. 4 alin. (2) se constată de către Administrația Fondului pentru Mediu potrivit prevederilor

Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) și art. 5 alin. (1), pe lângă sancțiunea amenzii contravenționale, se poate aplica și sancțiunea complementară a suspendării temporare a activității operatorului economic până la conformarea cu prevederile prezentei hotărâri.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

ARTICOLUL 27

Dispoziții finale

(1) Dacă același operator economic întrunește simultan calitatea de producător și de comerciant, acesta va fi ținut de obligațiile instituite prin prezenta hotărâre în sarcina ambelor categorii de operatori economici.

(2) Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului aprobă prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor reglementările prevăzute la art. 19 alin. (3), art. 23 alin. (8), art. 24 alin. (4) și art. 25 alin. (2).

(3) Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului aprobă prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor metodologia de calcul al tarifului de administrare prevăzut la art. 15 și al tarifului de gestionare prevăzut la art. 16.

(4) Dispozițiile prezentei hotărâri se aplică tuturor ambalajelor primare nereutilizabile prevăzute la art. 1 alin. (1), introduse pe piața din România după data intrării în funcțiune a SGR.

(5) La solicitarea motivată a administratorului SGR, adresată autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu cel târziu 60 de zile înainte de împlinirea termenului de intrare în funcțiune a SGR stabilit la art. 10 alin. (1), acesta va putea fi prelungit prin hotărâre a Guvernului.

(6) În cazul prelungirii termenului de intrare în funcțiune a SGR conform alin. (5), obiectivele anuale de returnare a ambalajelor SGR pentru anul 2024, stabilite la art. 4 alin. (2) lit. a), se calculează doar pentru perioada cuprinsă între data intrării în funcțiune a SGR și data de 31 decembrie 2024.

ANEXĂ

SEMNIFICAȚIA TERMENILOR SPECIFICI

1. În sensul prezentei anexe, termenii specifici au următorul sens:

a) *ambalaj nereutilizabil* — ambalaj care a fost conceput, proiectat și introdus pe piață pentru a realiza, în cadrul ciclului său de viață, un singur ciclu sau o singură rotație, neputând fi reumplut sau reutilizat în același scop pentru care a fost conceput;

b) *ambalaj supus sistemului de garanție-returnare sau ambalaj SGR* — ambalaj primar nereutilizabil din sticlă, plastic sau metal, cu volume cuprinse între 0,1 l și 3 l inclusiv, utilizat pentru bere, mixuri de bere, mixuri de băuturi alcoolice, cidru, alte băuturi fermentate, sucuri, nectaruri, băuturi răcoritoare, ape minerale și ape de băut de orice fel, vinuri și spirtoase, care poartă marcajul SGR; ambalajul se consideră deșeu de ambalaj atunci când este predat spre reciclare;

c) *centru de numărare* — spațiu organizat și gestionat de către administratorul SGR, destinat verificării în baza codului de bare a apartenenței ambalajelor la sistemul de garanție-returnare și stabilirii numărului de unități de ambalaje SGR preluate de la punctele de returnare organizate de către

comercianți; de la centrul de numărare, deșeurile de ambalaje SGR sunt transmise prin grija administratorului SGR către reciclatori;

d) *cod de bare (EAN)* — codul de bare care să permită identificarea produselor ambalate în ambalaje SGR, făcute disponibile exclusiv pe piața din România și care să conțină cel puțin greutatea și volumul ambalajului, precum și identitatea producătorului;

e) *comerciant* — în sensul prezentei anexe, reprezintă persoana juridică autorizată să desfășoare activități de comercializare a produselor în ambalaje SGR către consumatorii sau utilizatorii finali;

f) *comerciant HoReCa* — persoană juridică din industria hotelieră, a serviciilor alimentare, în special unitățile care organizează evenimente, pregătesc și servesc alimente și băuturi;

g) *consumator sau utilizator final* — persoană fizică sau juridică care achiziționează pentru consum propriu produse ambalate în ambalaje primare nereutilizabile care fac parte din sistemul SGR;

h) *distribuitor* — persoană juridică din lanțul de distribuție, alta decât producătorul, care furnizează un produs ambalat în ambalaje primare nereutilizabile care fac obiectul SGR pentru distribuire, consum sau utilizare pe piața națională în cadrul unei activități comerciale, în schimbul unei plăți sau gratuit;

i) *echipament automat de preluare* — dispozitiv automat proiectat astfel încât să preia de la consumatorul sau utilizatorul final ambalajul SGR, să recunoască și să permită validarea pentru o singură dată a returnării în sistemul de garanție-returnare a ambalajului SGR prin validarea eligibilității ambalajului SGR și/sau compactarea sau zdrobirea instantă a ambalajului și să emită un voucher cu detaliile returnării, respectiv cantitatea returnată și valoarea garanției;

j) *produs ambalat în ambalaj SGR* — o singură unitate de produs îmbuteliat într-un singur ambalaj SGR;

k) *producător* — operatorii economici prevăzuți la art. 16 alin. (1) din Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare;

l) *punct de returnare* — reprezintă spațiul organizat și gestionat de către unul sau mai mulți comercianți, respectiv de aceștia în parteneriat cu UAT sau ADI în care sunt returnate de către consumatorii sau utilizatorii finali de ambalaje SGR în vederea restituirii garanției;

m) *tarif de administrare* — suma de bani plătită administratorului SGR de către producător pentru fiecare unitate de ambalaj SGR introdusă pe piața națională, destinată acoperirii costurilor generate de implementarea și funcționarea

sistemului de garanție-returnare, inclusiv eventualele penalități plătite de către administratorul SGR pentru neîndeplinirea obiectivelor de returnare;

n) *tarif de gestionare* — suma de bani plătită de către administratorul SGR pentru fiecare unitate de ambalaj SGR, care a fost returnată la punctele de returnare, destinată acoperirii costurilor în legătură directă cu îndeplinirea obligațiilor privind preluarea și stocarea ambalajelor SGR;

o) *voucher* — tichet valoric, fizic sau electronic, eliberat consumatorului sau utilizatorului final, pe care îl poate întrebuița fie pentru achitarea cumpărăturilor, fie îl poate preschimba în numerar;

p) *reciclator* — operator economic care desfășoară operațiunile de reciclare, așa cum sunt acestea definite în anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare.

2. Termenii „ambalaj” și „ambalaj primar” au sensul prevăzut la lit. c), respectiv lit. d) din anexa nr. 1 la Legea nr. 249/2015, cu modificările și completările ulterioare.

3. Termenii „introducere pe piața națională” și „a face disponibil pe piața națională” au sensul prevăzut la lit. r), respectiv lit. s) din anexa nr. 1 la Legea nr. 249/2015, cu modificările și completările ulterioare.

4. Termenii „structură de vânzare” și „suprafață de vânzare” au sensul prevăzut la art. 4 lit. j), respectiv lit. k) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
 Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
 Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

